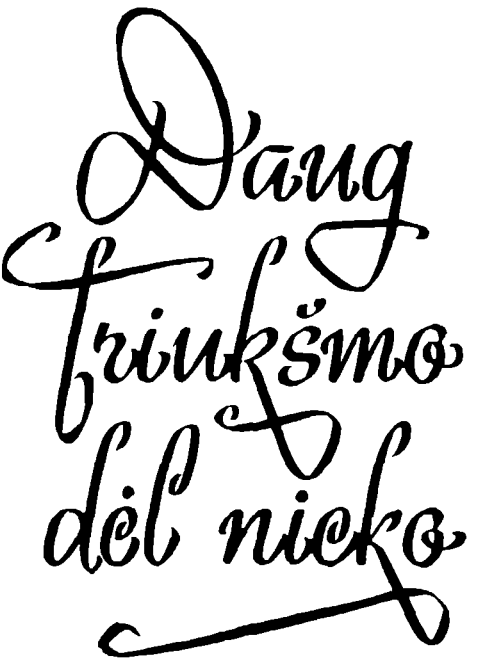

Daug
triukšmo
dėl nieko

VEIKĖJAI

DON PEDRAS — Aragonijos kunigaikštis
DON CHUANAS — netikras jo brolis
KLAUDIJUS — jaunas Florencijos bajoras, Don Pedro globotinis
BENEDIKTAS — jaunas Padujos bajoras, irgi Don Pedro globotinis
LEONATAS — Mesinos gubernatorius
ANTONIJUS — jo brolis
BALTAZARAS — Don Pedro tarnas
BORACHIJUS, KONRADAS } Don Chuano palydovai
SPANGUOLĖ — žandarų vyresnysis
KRIVULĖ — jo padėjėjas
RAŠTININKAS
VIENUOLIS FRANCISKAS
BERNIUKAS
HERA — Leonato duktė
BEATRIČĖ — Leonato dukterėčia
MARGARITA, URSULA } bajoraitės, Heros kameristės
Pasiuntiniai, sargybiniai ir palydovai

Veiksmo vieta — Mesinos miestas Sicilijoje

PIRMAS VEIKSMAS

I SCENA

Prieš Leonato rūmus.
Įeina Leonatas, Hera, Beatričė ir kiti su pasiuntiniu.

LEONATAS

Iš laiško matau, kad Don Pedras Aragonietis atvyksta šią naktį į Mesiną.

PASIUNTINYS

Šiuo metu jis jau arti. Aš jį palikau už kokių trijų mylių nuo čia.

LEONATAS

Kiek bajorų praradote mūšyje?

PASIUNTINYS

Labai mažai, žymesniųjų nė vieno.

LEONATAS

Pergalė yra dviguba, kada nugalėtojas grįžta be nuostolių namo. Laiške rašoma, kad Don Pedras suteikė garbingus apdovanojimus jaunam florentiečiui, vardu Klaudijus.

PASIUNTINYS

Jis to nusipelnė, o Don Pedras teisingai atsilygino jam už nuopelnus. Sinjoras Klaudijus pasirodė narsesnis, negu galima buvo laukti iš jaunų jo metų, ir, atrodydamas kaip avinėlis, kovojo kaip liūtas. Jis iš tikrųjų žymiai labiau pasižymėjo, negu galite tikėtis, jog aš apie tai įtikinamai papasakosiu.

LEONATAS

Jis turi čia, Mesinoje, dėdę, kurį ši žinia labai pradžiugins.

PASIUNTINYS

Aš jau perdaviau dėdei laiškus, ir jie didžiai jį pradžiugino. Taip didžiai, kad jo džiaugsmas iš kuklumo buvo priverstas apsireikšti sielvarto žymėmis.

LEONATAS

Jis pravirko?

PASIUNTINYS

Kuo sielvartingiausiai.

LEONATAS

Koks nuoširdžiai prasiveržęs nuoširdumas! Nėra doresnio veido už tą, kuris šitaip nuplautas. Kaip daug geriau verkti iš džiaugsmo, negu džiaugtis kitų verksmu!

BEATRIČĖ

O sakykite, sinjoras Špaga sugrįžo iš karo žygio ar ne?

PASIUNTINYS

Negirdėjau tokio vardo, sinjora. Mūsų kariuomenėje nebuvo žmogaus tokia pavarde.

LEONATAS

Apie ką tu teiraujiesi, dukteréčia?

HERA

Mano pusseserė turi galvoje sinjorą Benediktą iš Padujos.

PASIUNTINYS

O, jis sugrįžo, ir toks pat linksmas, kaip visada.

BEATRIČĖ

Jis čia, Mesinoje, prikabinėjo skelbimų, kad kviečia Kupidoną varžybų karinio lanko strėlėmis, o mano dėdės juokdarys, paskaitęs šį skelbimą, pasirašė už Kupidoną ir pasiūlė rungtyniauti vaikiškomis strėlėmis. Bet sakykite, susimildami, kiek žmonių šiame žygyje jis nukovė ir suėdė?

Arba, geriau, kiek jis ten nukovė, nes aš, mat, prižadėjau suėsti visus jo nukautuosius.

LEONATAS

Dievaži, dukterėčia, tu per daug jau kapoji sinjorą Benediktą. Bet aš neabejoju, kad jis tiks tau į porą.

PASIUNTINYS

Jis pasižymėjo šiame kare, sinjora.

BEATRIČĖ

Jei turėjote supelijusių maisto atsargų, tai jis veikiausiai padėjo sudoroti jas? Jis labai narsus prie stalo, ir jo skilvys — nepasotinamas.

PASIUNTINYS

Bet jis ir geras karys, sinjora.

BEATRIČĖ

Taip, geras karys su sinjoromis, o koks su riteriais?

PASIUNTINYS

Su riteriais — riteris, su kariais — karys. Jis sodrus visokeriopų garbingų dorybių.

BEATRIČĖ

Taip prisisotinęs, kad net sodrus? Tačiau ko jis sodrus?.. Na, visi mes — mirtingi...

LEONATAS

Jūs, gerbiamasis, nesupraskite klaidingai mano dukterėčios. Tarp jos ir sinjoro Benedikto vyksta savotiškas linksmas karas. Vos susitinka, tuoj ir kapojasi sąmojais.

BEATRIČĖ

Deja, jis visada pralaimi. Per paskutinį susikirtimą keturios iš penkių jo proto galių pasitraukė šlubuodamos, ir dabar visa jo persona turi vadovautis tik likusia viena! O jeigu jis dar turi kiek proto — tai jo nebent užteks, kad atskir-

tum jį nuo jo arklio. Tik iš to ir galima spręsti, kad jis dar protingas padaras. O kas dabar yra jo bičiulis? Kas mėnuo jis turi vis naują širdies draugą.

PASIUNTINYS

Ar gali būti?

BEATRIČĖ

Visai gali būti, nes jo ištikimybė — kaip jo kepurės fasonas, — kinta su kiekviena nauja mada.

PASIUNTINYS

Matau, sinjora, šitas džentelmenas neįrašytas į jūsų palankumo knygą.

BEATRIČĖ

Ne! Jeigu taip būtų, sudeginčiau visą savo biblioteką. Bet pasakykite, kas dabar jo draugas? Ar neatsirado kokio jauno padaužos, kuris norėtų trenktis su juo pas patį velnią?

PASIUNTINYS

Dažniausiai jį tenka matyti su kilniuoju Klaudijum.

BEATRIČĖ

O viešpatie! Jisai prikibs prie jo kaip liga. Jis prilimpa greičiau už marą, ir kas juo užsikrečia, tuoj išsikrausto iš proto. Apsaugok, dieve, kilnųjį Klaudijų! Jeigu jis apsirgo Benediktu, tai išsigydymas jam atsieis ne mažiau kaip tūkstantį svarų.

PASIUNTINYS

Aš norėčiau palaikyti su jumis draugystę, sinjora.

BEATRIČĖ

Prašau, mielas drauge.

LEONATAS

Jums, dukterėčia, negresia pavojus išsikraustyti iš proto.

BEATRIČĖ

Žinoma. Nebent viduržiemy ištiktų karščiai.

PASIUNTINYS

Atvyksta Don Pedras.

Pasišalina.
Įeina Don Pedras, lydimas Baltazaro ir kitų, paskui Don Chuanas, Klaudijus ir Benediktas.

DON PEDRAS

Brangusis sinjore Leonatai, jūs patys sudarote sau rūpesčių. Pasaulyje priprasta vengti išlaidų, o jūs ieškote jų.

LEONATAS

Niekada nesilankė rūpestis mano namuose jūsų malonybės pavidalu. Kai rūpestis pasitraukia, grįžta ramybė, o kai jūs išvykstate, lieka sielvartas, ir laimė atsisveikina su manim.

DON PEDRAS

Perdaug noriai jūs prisiimate naštą. Čia, man rodos, jūsų duktė?

LEONATAS

Jos motina dažnai man tai sakydavo.

BENEDIKTAS

O jūs, sinjore, abejojote, kad ją klausdavote?

LEONATAS

Ne, sinjore Benediktai, nes jūs tada dar buvote vaikas.

DON PEDRAS

Štai ir gavote, Benediktai! Dabar matome, koks jūs esate, kai išaugote į vyrus. Iš tikrųjų ji — tėvo paveikslas. Būkite laiminga, sinjora, nes jūs lygiai tokia, kaip garbingasis jūsų tėvas.

BENEDIKTAS

Nors sinjoras Leonatas ir jos tėvas, bet ji nė už visą Mesiną nesutiktų nešioti jo galvos ant savo pečių, nors ir labai į jį panaši.

BEATRIČĖ

Stebiuosi, sinjore Benediktai, kad jūs vis dar kalbate. Juk niekas jūsų neklauso.

BENEDIKTAS

Ką? Jūs, mieloji pašaipūne, vis dar gyva?

BEATRIČĖ

Ar gali pašaipūnė mirti, kol jos pašaipos turi tokį puikų tikslą, kaip sinjoras Benediktas? Pats Mandagumas turi virsti Pašaipumu, kai jūs pasirodote.

BENEDIKTAS

Tada Mandagumas taps persimetėliu. Bet juk tikra, kad visos moterys mane įsimylėjusios — tik jūs ne. O aš, nors ir iš visos širdies norėčiau, kad mano širdis nebūtų tokia įširdus, bet iš tikrųjų nė vienos nemyliu.

BEATRIČĖ

Kokia laimė moterims! Jų nevargina toks įkyrus dūsautojas. Ačiū dievui ir mano šaltam kraujui, aš taip pat esu jūsų būdo. Man mieliau klausyti, kaip mano šuniukas loja ant varnos, negu kaip vyras prisiekinėja mylįs.

BENEDIKTAS

Tegu dievas ir toliau palaiko tokias jūsų mintis, maloningoji sinjora. Tada daugelis garbingų sinjorų išvengs likimo vaikščioti su apdraskytu veidu.

BEATRIČĖ

Jeigu fizionomija tokia, kaip jūsų, tai apdraskymas nebegalės jos subiauroti.

BENEDIKTAS

Na, jūs būtumėte puiki papūgų mokytoja.

BEATRIČĖ

Geriau paukštis su mano liežuviu, negu gyvulys, panašus į jus.

BENEDIKTAS

Norėčiau, kad mano arklys būtų eiklus ir nenuilstantis, kaip jūsų liežuvis. Bet malkite ir toliau su dievo pagalba,— aš baigiau.

BEATRIČĖ

Jūs visada baigiate raišu arkliško sąmoju. Aš jus iš seno pažįstu.

DON PEDRAS

Puiku, Leonatai. Sinjore Klaudijau ir sinjore Benediktai, brangusis mano bičiulis Leonatas kviečia mus visus pas save. Aš pasakiau jam, kad mes čia praviešėsime mažiausia visą mėnesį, o jis nuoširdžiai trokšta tokia proga mus ilgiau čia sulaikyti. Galiu prisiekti, kad jis prašo iš visos širdies.

LEONATAS

Jums neteks, mano valdove, priesaikos išsiginti. (Don Chuanui) Leiskite, mano pone, ir jus nuoširdžiai pakviesti. Po to, kai jūs susitaikėte su kunigaikščiu, savo broliu, aš esu nuolankiausias judviejų tarnas.

DON CHUANAS

Dėkoju. Aš ne iš tų, kurie daug kalba... bet... Dėkoju.

LEONATAS

Gal teiksitės, jūsų malonybe, žengti toliau?

DON PEDRAS

Jūsų ranką, Leonatai! Eime kartu.

Visi išeina, be Benedikto ir Klaudijaus.

KLAUDIJUS

Benediktai, ar tau nekrito į akis sinjoro Leonato dukra?

BENEDIKTAS

Ne, į akis neįkrito, bet aš ją mačiau.

KLAUDIJUS

Argi ji ne kukli jauna mergina?

BENEDIKTAS

Ar jūs klausiate mane kaip doras žmogus, norėdamas sužinoti nuoširdžią mano nuomonę, ar tikitės, kad atsakysiu pagal savo papratimą kaip prisiekęs moterų giminės priešas?

KLAUDIJUS

Ne, prašau, kalbėk nuoširdžiai ir rimtai.

BENEDIKTAS

Dievaži, man ji atrodo per žema aukštiems pagyrimams, per tamsi šviesiems pagyrimams ir per maža didiems pagyrimams. Jos naudai galiu pasakyti tik tiek: jei būtų kitokia, būtų negraži, o tokia, kokia yra, man nepatinka.

KLAUDIJUS

Tu manai, aš juokauju? Ne, prašau tave, sakyk man atvirai, kaip ji tau patinka?

BENEDIKTAS

Gal nori ją pirkti, kad taip rimtai teiraujies?

KLAUDIJUS

O argi galima pasaulyje pirkti tokią brangenybę?

BENEDIKTAS

Taip! Ir dar atsirastų dėžutė jai įdėti. Bet ar tu rimtai šneki, ar tik juokus kreti, kaip tie, kurie tvirtina Kupidoną esant puikų zuikių medžiotoją, o Vulkaną — retą rąstų kilotoją. Sakyk, kokia tonacija tau bosuoti, kad pritarčiau tavo dainai?

KLAUDIJUS

Mano akimis, ji žavingiausia mergina, kokią teko kada matyti.

BENEDIKTAS

Aš dar galiu matyti be akinių ir nieko panašaus nematau. O jos pusseserė, jeigu tik nebūtų apsėsta, atrodytų tiek gražesnė už Herą, kiek gegužės pirmoji gražesnė už paskutinę gruodžio dieną. Bet manau, tu neketini nusičiupti žmoną? O gal?

KLAUDIJUS

Nors ir priešingai būčiau prisiekęs, pats savo priesaika nepatikėčiau, jeigu tik Hera sutiktų tapti mano žmona.

BENEDIKTAS

Susimildamas, negi taip toli nužengei? Argi neatsiras pasaulyje nė vieno vyro, kuris norėtų nešioti kepurę be įtarimo, kad slepia ragus? Negi aš taip ir nepamatysiu šešiasdešimtamečio viengungio? Na ką gi, man vis tiek. Kišk sprandą, jeigu nori, į jungą; tempk jį ir dūsauk per visus šventadienius. Žiūrėk, Don Pedras! Jis veikiausiai grįžta mūsų ieškoti.

Įeina Don Pedras

DON PEDRAS

Kokios paslaptys jus sulaikė, kad nėjote su mumis pas Leonatą?

BENEDIKTAS

Norėčiau, kad jūsų didenybė priverstumėte mane pasakyti.

DON PEDRAS

Įsakau tau vardan ištikimybės.

BENEDIKTAS

Girdite, grafe Klaudijau? Aš moku saugoti paslaptį kaip nebylys, galite tuo patikėti, bet vardan ištikimybės,— įsidėmėkite, vardan ištikimybės! — turiu pasakyti: jis įsimylėjęs. Ką? Dabar jūs klausiate, jūsų didenybe? Įsidėmėkite, koks striukas atsakymas: Herą, striuką Leonato dukterį.

KLAUDIJUS

Jeigu taip būtų, atsakymas teisingas.

BENEDIKTAS

Kaip senoje pasakoje, mano valdove: „Taip nėra, ir taip nebuvo, ir, duok dieve, kad taip nebūtų."

KLAUDIJUS

Jeigu mano meilė staiga neužges, tai duok dieve, kad taip ir būtų.

DON PEDRAS

Amen, jeigu jūs ją mylite, nes ji didžiai to verta.

KLAUDIJUS

Jūs taip sakote, mano valdove, norėdamas mane išbandyti?

DON PEDRAS

Garbe prisiekiu, kad kalbu iš širdies.

KLAUDIJUS

Prisiekiu tiesa, mano valdove, ir aš kalbėjau iš širdies.

BENEDIKTAS

O aš dvigubai — garbe ir tiesa — prisiekiu, kad irgi kalbu nuoširdžiai.

KLAUDIJUS

Kad aš ją myliu,— jaučiu.

DON PEDRAS

Kad ji to verta,— žinau.

BENEDIKTAS

O aš nei jaučiu, kaip ją galima mylėti, nei žinau, kodėl ji to verta, ir šito įsitikinimo neišdegins iš manęs jokia ugnis: esu pasiryžęs numirti už ją ant laužo.

DON PEDRAS

Tu visada buvai atkaklus eretikas gražiosios lyties klausimais.

KLAUDIJUS

Ir šitą savo vaidmenį vaidina vien dėl atkaklaus užsispyrimo.

BENEDIKTAS

Kad mane moteris pagimdė, aš jai labai dėkingas; kad ji mane išaugino, taip pat jai nuolankiausia mano padėka, bet kad man ant kaktos aidėtų medžioklės rago muzika arba kad pasikabinčiau ragelį ant nematomo dirželio — teatleidžia man visos moterys. Nenoriu nė vienos jų nuskriausti savo nepasitikėjimu, todėl nė viena jų nepasitikėsiu. O viso to išvada — kad aš neketinu vesti, noriu likti viengungis.

DON PEDRAS

Aš dar sulauksiu tos dienos, kada pamatysiu tave pabalusį iš meilės.

BENEDIKTAS

Iš apmaudo, iš ligos, iš bado, mano valdove, tik ne iš meilės. Jei kada pabalsiu iš meilės daugiau, negu paraudonuosiu, gerdamas vyną, tai galite išdurti man akis dainų rašeivos plunksna ir pakabinti mane virš viešųjų namų durų kaip iškabą vietoje aklojo Kupidono.

DON PEDRAS

Žiūrėk, jeigu kada išsižadėsi savo žodžių, būsi puikus taikinys pašaipoms.

BENEDIKTAS

Jeigu išsižadėsiu, tai pakabinkite mane krepšyje kaip katę ir šaudykite, o kas pataikys, patapšnokite tą per petį ir pavadinkite Adomu Belu.

DON PEDRAS

Gerai, parodys laikas. Juk sakoma: „Su jungu apsipranta net laukinis jautis."

BENEDIKTAS

Laukinis jautis gal ir apsiprastų, bet jeigu protingas Benediktas įkiš sprandą į jungą, tai nuplėškite jaučiui ragus ir įstatykite juos man ant kaktos, nutepliokite mano atvaizdą ir sieksninėmis raidėmis, kaip rašoma: „Čia išnuomojami geri arkliai", paskelbkite: „Čia rodomas vedęs Benediktas."

KLAUDIJUS

Jeigu taip įvyktų, tai badytumeis kaip pasiutęs.

DON PEDRAS

Jeigu Kupidonas neiššaudė Venecijoje viso saidoko, tai netrukus tau teks sudrebėti pašautam.

BENEDIKTAS

Pirma sudrebės žemė.

DON PEDRAS

Ateis laikas, ir jūs dar pasikeisite. O tuo tarpu nueikite, mieliausias sinjore Benediktai, pas Leonatą, nusilenkite jam ir pasakykite, kad aš atvyksiu pas jį vakarienės. Jis pasirengęs didelei puotai.

BENEDIKTAS

Kaip tik aš tokiems reikalams tinku. „Šiuo jus palieku..."

KLAUDIJUS

„...aukščiausiojo globai. Vieta — mano pilis, jeigu ją turėčiau..."

DON PEDRAS

„...liepos 6. d. Jūsų ištikimas draugas Benediktas."

BENEDIKTAS

Nesityčiokit, nesityčiokit! Jūsų gražbylystė pagražinta lopais, kurie vos ant siūlelio laikosi. Gėdą turėtumėte kartoti senus sąmojus. Šiuo jus palieku.

Benediktas išeina

KLAUDIJUS

Prašyčiau jus padėti man, valdove.

DON PEDRAS

Iš meilės tau padėti pasiruošęs.
Tiktai pamokyk, ką man reiks daryti,
Ir pamatysi, kaip sunkiausias mokslas
Bematant tavo labui ims tarnaut.

KLAUDIJUS

Ar kokį sūnų turi Leonatas?

DON PEDRAS

O ne! Tik dukterį — vienturtę Herą.
O ką, ar tau ji, Klaudijau, patinka?

KLAUDIJUS

Valdove mano! Dar prieš karo žygį,
Kurį atlikome su pergale garbingai,
Aš ja grožėjaus kario akimis,
Bet negalėjau tai vadinti meile,
Kai laukė rūsčios pareigos. Dabar
Sugrįžome namo, ir karo mintys
Užleido vietą jau švelniems jausmams,
Ir jie man kužda apie Heros grožį,
Kuris mane užbūrė dar prieš žygį.

DON PEDRAS

Matau, kad tu esi įsimylėjęs
Ir man ausis išoši žodžių aibe.
Jei gražią Herą pamilai, tai džiaukis,
Aš tau piršlys pabūsiu, pakalbėsiu
Mielai su ja pačia bei josios tėvu,
Ir ji bus tavo. Ar ne tuo tikslu
Pradėjai gražią pasaką čia pinti?

KLAUDIJUS

Kaip puikiai gydote jūs meilės skausmą,—
Išvydęs blyškų veidą, žinot ligą.

O aš, kad neatrodytų perdaug staigu,
Norėjau jums su įžanga pradėti.

DON PEDRAS

Bet kam plačiau už upę tiesti tiltą?
Pats būtinumas reikalą išsprendžia.
O čia puikiausiai viskas susiklostė:
Tu myli ją, aš tau išpiršti noriu,
O šiąnakt, kaip girdėjau, kaukių balius,
Tai, vaidmenį aš tavo prisiėmęs,
Gražuolei Herai imsiu ir pareikšiu,
Kad Klaudijus esu. O jau paskui,
Sužadinęs krūtinėje jausmus,
Atversiu už tave jai savo širdį
Ir meilės pasakos veržlia jėga
Suglumusią paimsiu į nelaisvę.
Po to pas tėvą susitart nueisiu,
Ir visko pabaiga — ji tau priklauso.
Tai imkim ir greičiau taip padarykim.

Išeina

II SCENA

Kambarys Leonato rūmuose.
Iš priešingų pusių įeina Leonatas ir Antonijus.

LEONATAS

Tai ką, brolau? Kurgi mano sūnėnas, tavo sūnus? Ar pasirūpino jis muzika?

ANTONIJUS

Taip, net ir labai rūpinasi. Bet, brolau, aš tau pasakysiu tokių naujienų, apie kokias nė nesapnavai.

LEONATAS

O ar jos geros?

ANTONIJUS

Priklausys nuo to, kaip baigsis. Iš pažiūros jos atrodo neblogos, bent iš pažiūros. Kunigaikštis ir grafas Klaudijus vaikštinėjo tankia mano sodo alėja, ir vienas mano tarnas nugirdo jų pokalbį. Kunigaikštis prisipažino Klaudijui mylįs mano dukterėčią, tavo dukterį, ir pasipiršiąs jai šį vakarą per šokius. Ir jeigu ji sutiktų, jis linkęs negaišti laiko ir tuojau apie tai pakalbėti su tėvu.

LEONATAS

O ar tas tavo tarnas turi bent kiek proto?

ANTONIJUS

Jis geras ir protingas berniūkštis. Liepsiu jį pašaukti, galėsi jį pats išklausti.

LEONATAS

Ne, ne, laikykime tai sapnu, kol jis virs tikrove. Bet aš norėčiau įspėti dukterį, kad ji geriau paruoštų atsakymą, jeigu tikrai taip atsitiktų. Nueik ir įspėk ją.

Čia įeina, čia išeina Leonato namiškiai.

Draugužiai, žinote, ką reikia padaryti. Būk malonus, brolau, eime su manimi. Turėsi padėti man savo įgudimu. Mielas drauguži, būk akylas šiuo svarbiu metu.

Išeina

III SCENA

Kitas kambarys Leonato rūmuose. Įeina Don Chuanas ir Konradas.

KONRADAS

Kas yra, mano šviesybe, kad jūs toks liūdnas?

DON CHUANAS

Be galo daug priežasčių, kurios duoda tam pagrindo, todėl ir mano liūdesys yra be krašto.

KONRADAS

Tada reikia paklausyti proto.

DON CHUANAS

O jeigu aš jo ir paklausysiu, tai kokia iš to bus paguoda?

KONRADAS

Jeigu iš karto tatai ir nesumažins jūsų sielvarto, tai gal bent suteiks kantrybės jį pakelti.

DON CHUANAS

Keista! Tu sakaisi gimęs Saturno žvaigždyne, o siūlai moralinį vaistą nuo mirštamos ligos. Aš nemoku slėpti savo jausmų: kai yra priežasčių, liūdžiu ir nesišypsau, nors kiti ir juokus krėstų; einu valgyti, kai esu alkanas, ir nesitaikau prie kitų norų; miegu, kai ima miegas, ir nesirūpinu niekieno reikalais; juokiuos, kai man linksma, ir nepataikauju nė vieno žmogaus nuotaikai.

KONRADAS

Na taip, tik jums nereikia akivaizdžiai to rodyti, kol tapsite visai savarankiškas. Jūs neseniai šiaušėtės prieš savo brolį. Dabar vėl patekote į jo malonę, bet neįleisite giliau šaknų į jo palankumą, jei neparuošite sau giedros. Jūs patys turite parinkti palankų orą savo piūčiai.

DON CHUANAS

Man mieliau būti dagiu gyvatvorėje, negu rože jo malonėje. Mano širdžiai geriau tinka būti visų neapkenčiamam, negu įsiteikiančiu elgesiu vogti kieno nors meilę. Nors niekas negali manęs pavadinti doru pataikūnu, užtat niekas nepaneigs, kad aš esu atviras nenaudėlis. Manimi pasitikima, uždėjus man antsnukį, ir man duodama laisvė, sukausčius mane kaladėmis, todėl aš nusprendžiau nečiulbėti savo narvelyje. Jei aš turėčiau dantis — tai kandžiočiausi, jei turėčiau laisvę — tai daryčiau, kas man patinka. O tuo tarpu leisk man būti tokiam, koks esu, ir nesistenk mane pakeisti.

KONRADAS

Ar jūs negalite kam nors panaudoti savo apmaudą?

DON CHUANAS

Aš jį visur naudoju, nes tik jis man ir beliko. Kas ten ateina?

Įeina Borachijus

Kas naujo, Borachijau?

BORACHIJUS

Aš ateinu tiesiai iš šauniosios vakarienės. Kunigaikštį, jūsų brolį, Leonatas karališkai vaišina. Galiu pranešti jums naujieną: rengiamos vestuvės.

DON CHUANAS

Ar negalima būtų čia kokią šunybę iškrėsti? Kas tas besmegenis, kuris ryžtasi susižieduoti su rūpesčiais?

BORACHIJUS

Po šimts, tai jūsų brolio dešinioji ranka.

DON CHUANAS

Kas? Tas išgarbintasis Klaudijus?

BORACHIJUS

Tas pats.

DON CHUANAS

Kavalierius nieko sau. O su kuo? Ką jis veda?

BORACHIJUS

Po šimts, Herą, Leonato dukterį ir įpėdinę.

DON CHUANAS

Greit apsiplunksnavo viščiukas! Kaip tu tai sužinojai?

BORACHIJUS

Man buvo pavesta iškvėpinti kambarius, ir, kai smilkinau vieną priplėkusią menę, įėjo kunigaikštis su Klaudijum po

ranka, rimtai kalbėdamiesi. Aš šmurkštelėjau anapus užuolaidos ir išgirdau, kad kunigaikštis pasipiršiąs už jį Herai ir, gavęs jos sutikimą, atiduosiąs ją grafui Klaudijui.

DON CHUANAS

Puiku, eime tenai. Tikrai bus kur išgiežti apmaudą. Tas jaunas prasiskverbėlis iškilo, mane paskandindamas, ir jeigu aš galėsiu stoti jam skersai kelio, tai būsiu tikrai patenkintas. Ar jumis abiem galima pasikliauti? Ar jūs padėsite man?

KONRADAS

Ligi mirties, mano pone.

DON CHUANAS

Eime į šauniąją vakarienę. Jų džiaugsmas bus dar didesnis, matant, kad aš sutramdytas. O kad taip virėjas manaip galvotų! Bet eime ten ir pažiūrėsime, ką galima padaryti.

BORACHIJUS

Mes jūsų paslaugoms, pone!

Išeina

ANTRAS VEIKSMAS

I SCENA

Salė Leonato rūmuose.
Įeina Leonatas, Antonijus, Hera, Beatričė ir kiti.

LEONATAS

Ar grafas Don Chuanas nebuvo pasirodęs per vakarienę?

ANTONIJUS

Aš jo nemačiau.

BEATRIČĖ

Koks surūgęs to žmogaus veidas! Kai aš jį pamatau, mane po to rėmuo ėda visą valandą.

HERA

Jis labai melancholiško būdo.

BEATRIČĖ

Išeitų puikus žmogus, paėmus vidurį tarp jo ir Benedikto. Vienas — kaip statula amžinai tyli, kitas — kaip mamytės sūnelis — amžinai plepa.

LEONATAS

Vadinasi, jeigu sinjoro Benedikto liežuvio pusę įdėtumėte į burną Don Chuanui ir dono Chuano melancholijos pusę atiduotumėte Benedikto veidui...

BEATRIČĖ

...ir priedo grakščias kojas, dėde, ir pakankamai pinigų kapšelyje,— toks vyras užkariautų bet kokią merginą pasaulyje, jei tik sugebėtų ją palenkti.

LEONATAS

Dievaži, dukterėčia, su tokiu kandžiu liežuviu tu niekad negausi vyro.

ANTONIJUS

Tikrai, perdaug jau ji pikta.

BEATRIČĖ

Perdaug pikta yra daugiau, negu pikta. Tokiu būdu aš išvengsiu vienos dievo dovanos, nes yra sakoma: „Piktai karvei dievas trumpus ragus duoda", o perdaug piktai — jokių.

LEONATAS

Kadangi tu perdaug pikta, tai, vadinas, tikiesi, kad dievas neduos tau jokių ragų?

BEATRIČĖ

Žinoma, jeigu jis neduos man vyro, o tai būtų malonė, kurios aš kiekvieną rytą ir vakarą meldžiu atsiklaupusi. Viešpatie! Ir kaip aš pakęsčiau vyrą su barzda! Geriau miegočiau ant šiurkščių paklodžių.

LEONATAS

Gali kliūti vyras ir be barzdos.

BEATRIČĖ

O ką su tokiu veikčiau? Apvilkčiau savo sijonais ir laikyčiau už kambarinę? Žmogus su barzda jau nebe jaunikaitis, o be barzdos dar ne vyras. Jeigu jis jau nebe jaunikaitis — tai kam jis man, jeigu dar ne vyras — tai aš ne jam. Todėl geriau parsisamdysiu kokiam meškų vedžiotojui už šešis pensus ir, senmerge likus, vedžiosiu jo beždžiones į pragarą.

LEONATAS

Tai tu ketini eiti į pragarą?

BEATRIČĖ

Ne, tik ligi jo vartų. Ten sutiks mane raguotas šėtonas, panašus į seną apgautą vyrą, ir pasakys: „Keliaukite į dangų, Beatriče, keliaukite į dangų. Čia jums, mergužėlėms, nėra vietos." Tada aš perduodu jam beždžiones ir lekiu į dangų, pas šventąjį Petrą. Jis man parodys, kur sėdi viengungiai, ir ten mes linksmai sau leisim dienų dieneles.

ANTONIJUS

Herai

O tu, dukterėčia, tikiuos, klausysi tėvo?

BEATRIČĖ

Na, žinoma. Mano pusseserė būtinai tūptelės ir pasakys: „Kaip jums patinka, tėveli." Tik žiūrėk, miela pussesere, kad jis būtų puikus vyras. Jei ne, patariu pritūpti dar kartą ir pasakyti: „Kaip man patinka, tėveli."

LEONATAS

Na, dukterėčia, aš vis tiek tikiuosi tave pamatyti vieną gražią dieną apsirūpinusią vyru.

BEATRIČĖ

Nebent tada, kai dievas sutvers vyrą iš kitokios medžiagos, negu žemė. Argi vargšei mergaitei neapmaudu, kad ją valdytų karingas molio gabalas? Už savo poelgius atsakyti kokčiam dulkių grumstui? Ne, dėdule, nenoriu. Visi Adomo sūnūs man broliai, ir tikrai aš laikau sau nuodėme ištekėti už giminaičio.

LEONATAS

Neužmiršk, dukra, ką aš tau sakiau. Jeigu kunigaikštis pradės apie tai kalbą, tu žinai, ką jam atsakyti.

BEATRIČĖ

Kaltė teks muzikai, jeigu jis pasipirš tau ne pagal taktą. Jeigu jis bus pernelyg įkyrus, pasakyk jam, kad visame kame reikia laikytis takto, ir pašok jam savo atsakymą. Matai, mieloji Hera, piršlybos, vedybos ir atgaila panašios į škotų

džigą, menuetą ir penkiažingsnį. Piršlybos — karštos ir skubrios kaip džigas ir, be to, įmantrios; vedybos — rimtos ir orios, kaip senamadiškas ir ceremoningas menuetas, o paskui ateina klišomis kojomis atgaila ir klupčioja vis sunkiau ir tankiau penkiažingsnį, kol įkrinta į kapą.

LEONATAS

Tu viską vertini labai smerkiančiai, dukterėčia.

BEATRIČĖ

Todėl, kad turiu geras akis, dėde,— šviesią dieną galiu įžiūrėti net bažnyčią.

LEONATAS

Ateina kaukės, broli. Užleiskime joms vietą.

Įeina Don Pedras, Klaudijus, Benediktas, Baltazaras, Don Chuanas, Borachijus, Margarita, Ursula ir kiti su kaukėmis.

DON PEDRAS

Gal malonėtumėte, sinjora, eiti su jūsų garbintoju?

HERA

Jei jūs eisite ramiai, atrodysite maloniai ir nieko nekalbėsite, tai sutinku, o ypač eiti į šalį.

DON PEDRAS

Su manimi drauge?

HERA

Taip, jeigu tai man patiks.

DON PEDRAS

O kada jums tai patiks?

HERA

Kai patiks man jūsų veidas. Neduok dieve, jeigu lyra pasirodytų panaši į futliarą.

DON PEDRAS

Mano kaukė — Filemono pastogė, kurioje yra Jupiteris.

HERA

Tai jūsų kaukė turėtų būti dengta šiaudais.

DON PEDRAS

Kas myli — kalba tyliai.

Nusiveda ją nuošaliau.

BALTAZARAS

Norėčiau jums patikti.

MARGARITA

O aš to nenorėčiau jūsų paties labui, nes turiu daug blogų ypatybių.

BALTAZARAS

Bent vieną pasakykit!

MARGARITA

Aš garsiai meldžiuos.

BALTAZARAS

Tuo labiau man patinkate; klausantysis gali atsakyti — amen!

MARGARITA

Viešpatie, atsiųsk man gerą šokėją.

BALTAZARAS

Amen!

MARGARITA

Ir pašalink jį man iš akių, viešpatie, kai baigsis šokis. Na, atsakyk, klapčiuk!

BALTAZARAS

Daugiau nė žodžio. Klapčiukas gavo atsakymą.

URSULA

Aš jus pažinau: jūs sinjoras Antonijus.

ANTONIJUS

Garbės žodis, ne.

URSULA

Aš jus pažinau iš galvos kretėjimo.

ANTONIJUS

Tiesą sakant, aš tyčia jį pamėgdžiojau.

URSULA

Pamėgdžiojimas iš karto matytųsi, jei čia būtumėte ne jūs pats. Štai tokia pat išdžiūvusi ranka, kaip jo. Taip, jūs, jūs Antonijus.

ANTONIJUS

Garbės žodis, ne.

URSULA

Liaukitės. Tarsi aš jūsų nepažinčiau iš jūsų puikaus sąmojo. Ar gali šaunumas pasislėpti? Nutilkite, tai jūs, jūs! Elegantiškumas visada iškyla aikštėn, štai ir viskas!

BEATRIČĖ

Ir nepasakysite man, iš kur tai išgirdote?

BENEDIKTAS

Atleiskite, ne.

BEATRIČĖ

Tai bent pasakykite, kas jūs esate?

BENEDIKTAS

Kol kas ne.

BEATRIČĖ

Kad aš pašaipūnė ir visi mano sąmojai sulasioti iš „Šimto linksmųjų pasakų"— tai pasakė jums sinjoras Benediktas.

BENEDIKTAS

Kas jis toks?

BEATRIČĖ

Esu tikra, kad jūs gerai jį pažįstate.

BENEDIKTAS

Tikėkite manimi,— ne.

BEATRIČĖ

Negi niekada jis neprivertė jūsų juoktis?

BENEDIKTAS

Pasakykite, kas gi jis toks yra?

BEATRIČĖ

Jis yra kunigaikščio rūmų juokdarys ir gana nuobodus. Vienintelis jo sugebėjimas,— kad jis sugalvoja neįmanomiausias paskalas. Jis patinka tik pasileidėliams, bet ne dėl jo sąmojo, o dėl jo niekingumo. Jis drauge juokina ir pykina žmones, o jie iš jo juokiasi ir jį muša. Esu tikra, kad jis dreifuoja čia kur netoliese. Norėčiau, kad jis, priplaukęs prie manęs, pradėtų abordažą.

BENEDIKTAS

Kai su tuo sinjoru susipažinsiu, pasakysiu jam, ką apie jį kalbate.

BEATRIČĖ

Prašau, prašau. Jis išstenės gal vieną kitą sąmojį, o kai to niekas nepastebės ir nenusijuoks,— nugrims į melancholiją. Tokiu būdu per vakarienę bus išgelbėtas koks kurapkos sparnelis, nes juokdarys nieko negalės praryti.

Muzika už scenos

Mes turime sekti paskui pirmuosius.

BENEDIKTAS

Viskuo, kas yra gera, tiesa?

BEATRIČĖ

Jeigu jie vestų į ką bloga, aš juos palikčiau po pirmo tūro.

Šokiai. Visi išeina, be Don Chuano, Borachijaus ir Klaudijaus.

DON CHUANAS

Aišku, mano brolis įsimylėjęs Herą ir nusivedė į šalį jos tėvą prašyti merginos rankos. Damos nuėjo iš paskos, ir liko tik viena kaukė.

BORACHIJUS

Tai Klaudijus. Jį pažįstu iš laikysenos.

DON CHUANAS

Ar ne jūs sinjoras Benediktas?

KLAUDIJUS

Įspėjote. Taip.

DON CHUANAS

Sinjore, jūs esate artimas mano brolio draugas. Jis įsimylėjęs Herą. Prašau, atkalbėkite jį. Savo kilme jinai ne jam. Pasielgsite kaip garbingas žmogus.

KLAUDIJUS

Iš kur žinote, kad jis ją myli?

DON CHUANAS

Girdėjau, kaip jis prisiekė jai savo meilę.

BORACHIJUS

Aš taip pat. Jis prisiekė, kad ves ją dar šiąnakt.

DON CHUANAS

Tai eime į puotą.

Don Chuanas ir Borachijus nueina

KLAUDIJUS

Už Benediktą aš jam atsakiau,
Bet Klaudijus išgirdo blogą žinią.
Sau Herą kunigaikštis išsipiršo.
Mes galim pasikliauti draugyste
Kituos dalykuos, bet tiktai ne meilėj,
Kur reikia savo liežuviu kalbėti
Ir savo akimis matyti viską,
O jokiais tarpininkais netikėti,
Nes grožis turi tokią burtų galią,
Kuri ištikimybę sutirpina.
Kasdien, kas valandą taip atsitinka,
O aš tat užmiršau. Nebėr man Heros!

Įeina Benediktas

BENEDIKTAS

Grafas Klaudijus?

KLAUDIJUS

Taip, tas pats.

BENEDIKTAS

Na, eisime?

KLAUDIJUS

Kur?

BENEDIKTAS

Prie pirmo verkiančio gluosnio jūsų pačių reikalu, grafe. Kaip jūs ketinate nešioti iš jo šakų nupintą girliandą: ant kaklo, kaip verteivos grandinę, ar per petį, kaip leitenanto juostą? Vienaip ar kitaip jums teks jį nešioti, nes kunigaikštis pasičiupo jūsų Herą.

KLAUDIJUS

Daug laimės jam su ja!

BENEDIKTAS

Jūs kalbate kaip garbingas galvijų pirklys, gerai pardavęs jaučius. Bet vis dėlto nesitikėjote, kad kunigaikštis taip jums pasitarnautų?

KLAUDIJUS

Prašau, palikite mane.

BENEDIKTAS

Oho! Jūs elgiatės kaip aklas: vaikezas pagrobė jūsų dešrą, o jūs mušate stulpą.

KLAUDIJUS

Jeigu jūs nenorite manęs palikti, aš pasitraukiu.

Išeina

BENEDIKTAS

Deja! Vargšas, sužeistas paukščiukas. Dabar jis nušliauš ir pasislėps viksvose. Bet keista, kad sinjora Beatričė ii pažįsta mane, ir nepažįsta. Kunigaikščio rūmų juokdarys! Na, gal aš pramintas šitaip už savo linksmumą. Bet ne, aš apsirinku, mano reputacija ne tokia. Tai tik Beatričės piktas ir aštrus liežuvis, bylojąs neva žmonių balsu, mane taip apšaukė. Gerai, aš jai atkeršysiu.

Sugrįžta Don Pedras

DON PEDRAS

Kurgi grafas, sinjore? Nematėte jo?

BENEDIKTAS

Prisipažįstu, jūsų šviesybe, aš pabuvau ponu gandonešiu. Atradau jį čia tokį liūdną, kaip eigulio trobelę miške, ir pasakiau jam, — rodos, pasakiau tiesą, — kad jūsų šviesybė laimėjote tos jaunos sinjoros palankumą, ir pasisiūliau palydėti jį prie pirmo verkiančio gluosnio, nupinti jam, kaip apviltam, gedulo girliandą arba prilaužti rykščių, nes jis vertas išlupti.

DON PEDRAS

Išlupti? Už ką?

BENEDIKTAS

Už vaikišką prasižengimą, už tai, kad jis, suradęs paukščiukės lizdą, iš džiaugsmo parodė jį savo draugui, o tas ėmė ir pavogė.

DON PEDRAS

Pasitikėjimą laikai kalte? Kaltas yra vagis.

BENEDIKTAS

O vis dėlto būtų pravartu ir rykščių prilaužti, ir girliandą nupinti. Girlianda praverstų jam pačiam, o rykštės jums, nes jūs, kaip man rodos, ir pavogėte tą jo paukščiukę.

DON PEDRAS

Aš noriu tiktai išmokyti paukščiukę čiulbėti, o paskui grąžinsiu savininkui.

BENEDIKTAS

Jeigu jos daina atitiks jūsų kalbą, tai, dievaži, kalbate garbingai.

DON PEDRAS

Sinjora Beatričė pyksta ant jūsų. Kavalierius, kuris su ja šoko, sakė, kad jūs piktai apie ją atsiliepėte.

BENEDIKTAS

Ji taip tyčiojosi iš manęs, kad ir rąstas nebūtų likęs abejingas. Ąžuolas, turįs bent vieną žalią lapelį, ir tas nebūtų iškentęs. Net kaukė ant mano veido, ir ta, rodos, atgijo ir pradėjo bartis su ja. Nepažinusi, kad kalba su manim, ji pasakė, jog aš esąs kunigaikščio juokdarys, nuobodesnis už baisiausią darganą, ir pašaipa po pašaipos pasipylė ant manęs taip neįtikėtinai staigiai, kad aš pasijutau lyg taikinys, į kurį šaudo visa armija. Ji turi ne liežuvį, bet durtuvą,— kiekvienas žodis taip ir perveria. Jeigu jos alsavimas būtų toks nuodingas, kaip jos žodžiai, tai nieko gyvo

neliktų aplink ją,— viską užnuodytų ligi pat šiaurės žvaigždės. Aš jos nesutikčiau vesti net ir tada, jeigu kas duotų jai kraičio visa, ką Adomas turėjo prieš nusidėdamas. Ji ir Herkulį priverstų sukti jai kepsnio iešmą ir net savo kuoką suskaldyti į šipulius ugniai pakurti. Ne, geriau nekalbėkime apie ją, nes ji tikra pragaro furija, tik gražiai apsirengusi. Duotų dievas, kad koks burtininkas ją užkalbėtų. Juk kol ji čia, tai pragare gyventi ramu lyg šventoje vietoje. Žmonės tyčia daro nuodėmes, kad ten patektų. Kur ji,— ten nesantaika, siaubas ir sąmyšis.

DON PEDRAS

Štai ir ji ateina.

Sugrįžta Klaudijus, Beatričė, Leonatas ir Hera.

BENEDIKTAS

Ar neturite, jūsų šviesybe, kokio reikalo į pasaulio galą? Aš pasiryžęs nueiti pas antipodus menkiausio dalykėlio, kurio jūs sugalvotumėte mane pasiųsti. Nubėgčiau dantų krapštuko į tolimiausią Azijos pakraštį, atneščiau jums pamatavęs krikščionių karaliaus Jono pėdos ilgį, plaukelį iš didžiojo chano barzdos. Man lengviau nuvykti pas pigmėjus, negu persimesti trejetu žodžių su šia harpija. Gal turite kokį reikalą?

DON PEDRAS

Jokio, tik geidžiu malonios jūsų draugystės.

BENEDIKTAS

O viešpatie! Čia patiekalas, jūsų šviesybe, kurio nemėgstu. Negaliu pakęsti tos kandžialiežuvės sinjoros.

Išeina

DON PEDRAS

Matote, sinjora, jūs pralošėte sinjoro Benedikto širdį.

BEATRIČĖ

Tai tiesa, jūsų šviesybe, jis buvo man ją paskolinęs trumpam laikui, bet aš jam sumokėjau palūkanas: atidaviau

dvigubą širdį už jo vieną. Mat, jis kadaise išlošė ją iš manęs suklastotais kauleliais, todėl, jūsų šviesybe, esate teisus,— aš ją pralošiau.

DON PEDRAS

Jūs parbloškėte jį, sinjora. Visiškai paguldėte.

BEATRIČĖ

Gerai, kad ne jis mane, jūsų šviesybe. Nenorėčiau būti kvailų vaikų motina. Štai jums grafas Klaudijus, kurį suieškoti mane siuntėte.

DON PEDRAS

Kas yra, grafe, ko jūs toks liūdnas?

KLAUDIJUS

Aš neliūdnas.

DON PEDRAS

Tai kas yra? Sergate?

KLAUDIJUS

Taip pat ne, jūsų šviesybe.

BEATRIČĖ

Grafas nei liūdnas, nei linksmas, nei serga, nei sveikas. Jis tik malonus. Malonus kaip apelsinas, ir truputį pavydžios spalvos.

DON PEDRAS

Tikrai, sinjora, man rodos, jūs teisingai įspėjote. Bet prisiekiu, jei taip yra, tai jo sielvartas remiasi nesusipratimu. Žinok, Klaudijau, aš pasipiršau tavo vardu, ir gražioji Hera laimėta. Kalbėjau su jos tėvu, ir sutikimas gautas. Paskirk dabar vestuvių dieną, ir telaimina tave dangus.

LEONATAS

Grafe, priimkite iš manęs mano dukterį ir su ja mano turtus. Jo šviesybė paruošė šias vedybas, ir visos dangaus malonės tepasako — amen!

BEATRIČĖ

Kalbėkite, grafe, dabar jūsų eilė.

KLAUDIJUS

Tylėjimas yra geriausias džiaugsmo šauklys. Mažai aš būčiau laimingas, jeigu galėčiau pasakyti, koks esu laimingas. Kaip jūs, sinjora, esate mano,— taip aš jūsų. Aš atiduodu save už jus ir be galo džiaugiuosi šitais mainais.

BEATRIČĖ

Prabilk ir tu, sesele! O jeigu nežinai, ką sakyti, tai uždenk jam burną pabučiavimu, tegu ir jis nebekalba.

DON PEDRAS

Tikrai, sinjora, jūs turite linksmą širdį.

BEATRIČĖ

Taip, jūsų šviesybe, aš dėkinga jai, vargšei, kad ji užstoja mane nuo sielvarto vėjų. Mano pusseserė kužda jam į ausį, kad jis — jos širdyje.

KLAUDIJUS

Atspėjote, sesele.

BEATRIČĖ

O viešpatie, štai mes ir giminės! Visos teka už vyrų, tik aš vieniša niekaip neišteku. Gal sėsti į kampą ir garsiai aimanuoti: „Oi, oi, duokite vyrą!"

DON PEDRAS

Sinjora Beatriče, aš surasiu jums vyrą.

BEATRIČĖ

Norėčiau, kad jį verčiau parūpintų man jūsų tėvas. Ar neturite, jūsų malonybe, panašaus į save brolio? Jūsų tėvas išaugino puikių vyrų, kad tik mergelių jiems atsirastų!

DON PEDRAS

Norite už manęs tekėti, sinjora?

BEATRIČĖ

Ne, jūsų šviesybe. Nebent turėčiau dar kitą vyrą šiokiadieniams. Jūsų malonybė perdaug brangus kasdien dėvėti. Bet prašau man atleisti, jūsų didenybe. Tokia jau apsigimiau, vis plepu visokias kvailystes be jokios prasmės.

DON PEDRAS

Jūsų tylėjimas mane užgautų, o jūsų linksmumas labai jums tinka. Be abejonės, jūs gimėte linksmą valandą.

BEATRIČĖ

O ne, jūsų šviesybe. Mano motina tada verkė. Bet tuo pat metu danguje šoko viena žvaigždė, ir aš po ta žvaigžde gimiau. Telaimina jus dievas, svaini ir sesele.

LEONATAS

Dukterėčia, tu pasirūpinsi, ko prašiau?

BEATRIČĖ

Maldauju dovanoti, dėde. Prašau atleisti, jūsų didenybe.

Beatričė išeina

DON PEDRAS

Dievaži, linksmos širdies mergina.

LEONATAS

Taip, melancholijos ji nedaug teturi, jūsų šviesybe. Ji niekad neliūdi, nebent kai miega, o ir tai ne visada. Duktė man sakė, kad ji, kai susapnuoja ką nemalonaus, tai pabunda kvatodama.

DON PEDRAS

Ji nė girdėti nenori apie ištekėjimą.

LEONATAS

Jokiu būdu. Visus jaunikius išvaiko pašaipomis.

DON PEDRAS

Ji būtų šauni žmona Benediktui!

LEONATAS

Apsaugok dieve, jūsų šviesybe! Per savaitę po vestuvių jie liežuviais užplaktų vienas kitą negyvai.

DON PEDRAS

Grafe Klaudijau, kada vesite nuotaką į bažnyčią?

KLAUDIJUS

Rytoj, jūsų didenybe. Laikas slenka su ramentais, kol meilė praeina visas ceremonijas.

LEONATAS

Ne, mano mielas žente, ne anksčiau kaip pirmadienį,— vadinas, lygiai po savaitės. Ir tai vargu ar spėsiu per tokį trumpą laiką viską suruošti, kaip norėčiau.

DON PEDRAS

Tu kraipai galvą dėl tokio ilgo laukimo, bet užtikrinu tave, Klaudijau, ta savaitė nebus nuobodi. Tuo tarpu aš imsiuosi tiesiog herkuliško žygio — būtent padaryti taip, kad sinjoras Benediktas ir sinjora Beatričė beprotiškai vienas kitą įsimylėtų. Baisiai norėčiau sumegzti juos į porą ir neabejoju, kad pasiseks, jei jūs visi trys prižadėsite daryti, ką jums nurodysiu.

LEONATAS

Jūsų didenybe, aš jūsų paslaugoms, nors man tai atsieitų ir dešimt nemigo naktų.

KLAUDIJUS

Aš taip pat, jūsų malonybe.

DON PEDRAS

Jūs irgi, mieloji Hera?

HERA

Aš viską padarysiu, jūsų šviesybe, kas padėtų mano pusseserei gauti gerą vyrą.

DON PEDRAS

O Benediktas nėra beviltiškiausias jaunikis iš tų, kuriuos pažįstu. Drąsiai galiu pasakyti, jį pagirdamas, kad jis yra garbingos kilmės, išbandyto narsumo ir neabejotinos doros. Jus pamokysiu, kaip paveikti jūsų pusseserę, kad ji pamiltų Benediktą. Aš pats, jūsų padedamas, taip sudorosiu Benediktą, kad jis, nors labai kandus pašaipūnas ir įnoringo skonio, įsimylės Beatričę. Jei mums tai pasiseks, tai Kupidonas — niekam tikęs šaulys. Mes paveršime iš jo tą garbę,— patys tapsime vieninteliai meilės dievai. Eime su manimi, papasakosiu, ką sumaniau.

Išeina

II SCENA

Kitas kambarys Leonato rūmuose. Įeina Don Chuanas ir Borachijus.

DON CHUANAS

Vadinasi, tiesa, kad Klaudijus ves Leonato dukterį?

BORACHIJUS

Taip, jūsų šviesybe. Bet aš galiu sukliudyti.

DON CHUANAS

Bet koks sutrukdymas, bet kokia kliūtis, bet kokia užtvara — man vaistas. Aš sergu neapykanta jam, ir visa, kas kertasi su jo norais, derinasi su manaisiais. Kaip tu gali sukliudyti šitas vedybas?

BORACHIJUS

Nelabai doru būdu, jūsų šviesybe, bet taip apsukriai, kad niekas nepastebės mano nepadorumo.

DON CHUANAS

Trumpai pasakyk: kaip?

BORACHIJUS

Rodos, bus jau metai, kai jūsų didenybei minėjau, kad man palanki yra Margarita, kilminga Heros kambarinė.

DON CHUANAS

Atsimenu.

BORACHIJUS

Aš galiu ją prikalbėti, kad ji bet kurią neįprastą nakties valandą pasirodytų Heros kambario lange.

DON CHUANAS

Tai kur čia tie nuodai, kurie numarins tas vestuves?

BORACHIJUS

Tuos nuodus paruošti jums priklauso. Nueikite pas kunigaikštį, savo brolį, ir nesivaržydami pasakykite, kad jis pakenks savo garbei, apvesdindamas šaunųjį Klaudijų,— kurio dorybingumu nė kiek neabejojate,— su tokia pasileidėle, kaip Hera.

DON CHUANAS

Ir kokius aš pateiksiu įrodymus?

BORACHIJUS

Pakankamus, kad kunigaikštis bus apgautas, Klaudijus sužeistas, Hera pražudyta, o Leonatas užmuštas. Argi dar daugiau norite?

DON CHUANAS

Aš viską padarysiu, kad juos įskaudinčiau.

BORACHIJUS

Tad eikite ir raskite patogią progą pakalbėti atskirai su Don Pedru ir Klaudijum. Pasakykite, kad žinote, jog Hera myli mane. Apsimeskite, kad norite pasitarnauti kunigaikščiui ir Klaudijui. Pasakykite, kad visa tai atskleidžiate, susirūpinęs apsaugoti nuo nešlovės brolį, kuris išpiršo šią nuotaką, ir jo draugą, kurį norima apgauti tariamos mergelės aureole. Vargu ar jie patikės be įrodymų. Tada pasiūlykite jiems suruošti patikrinimą. Jie pamatys mane po Heros miegamojo langu ir išgirs, kaip aš šaukiu Margaritą „Hera", o Margarita vadins mane — „Borachijum". Tegu jie

visa tai pamatys kaip tik vestuvių išvakarėse. Aš taip padarysiu, kad Heros tuo metu nebus namie. Jos neištikimybė taps tokia akivaizdi, kad įtarimas virs tiesa, ir visi pasirengimai vestuvėms nueis niekais.

DON CHUANAS

Tegu kad ir kažin kokia bėda atsitiks, aš tai padarysiu. Tik apsukriai atlik savo darbą ir gausi tūkstantį dukatų atlyginimo.

BORACHIJUS

Kaltinkite ją kuo griežčiausiai, o mano apsukrumas nepadarys man gėdos.

DON CHUANAS

Einu sužinoti, kada vestuvių diena.

Išeina

III SCENA

Leonato sodas.
Įeina atskirai Benediktas ir Berniukas.

BENEDIKTAS

Berniuk!

BERNIUKAS

Sinjore?

BENEDIKTAS

Mano kambaryje ant lango guli knyga. Atnešk man ją čia į sodą.

BERNIUKAS

Klausau, sinjore. Aš bematant čia.

BENEDIKTAS

Aš matau, kad tu čia, bet norėčiau, kad nueitum ir vėl čia grįžtum.

Berniukas nueina

Baisiai keista: štai žmogus mato, kaip kitas sukvailėja įsimylėjęs, gana prisijuokia iš lėkštų kito kvailysčių ir vis dėlto galop tampa pajuokos objektu, kai pats įsimyli. Toks kaip tik ir yra Klaudijus. Atsimenu, jam nepatiko jokia kita muzika, tiktai būgnas ir trimitas, o dabar jis mieliau klauso tamburino ir fleitos. Atsimenu, jis dešimt mylių pėsčias būtų ėjęs, kad tik pamatytų gerus šarvus, o dabar dešimt naktų nemiegos, apgalvodamas naujos liemenės fasoną. Anksčiau jis kalbėdavo aiškiai ir paprastai, kaip doras žmogus ir karys, o dabar pasidarė tikras auksaburnis: jo kalba — fantastiškos vaišės su daugybe įmantrių patiekalų. Nejaugi ir aš taip pasikeisčiau, neaptemus šioms mano akims? Negaliu pasakyti, bet manau, kad ne. Nenorėčiau prisiekti, kad meilė nepavers manęs sraige. Bet drąsiai prisiekiu, kad, kol nepavirsiu sraige, meilė manęs nepadarys tokiu kvailiu. Viena moteris graži, bet aš atsispiriu, kita protinga,— irgi atsispiriu, trečia dora, — taip pat atsispiriu, bet kol sutiksiu moterį su visais šiais privalumais, tol nė viena nesusižavėsiu. Ji turi būti turtinga neabejotinai, protinga — arba man jos nereikia, dorovinga — arba ji nieko neverta, graži — arba aš į ją nė nepažiūrėsiu, švelni — arba teneprisiartina prie manęs, kilni — arba neimsiu už jokius pinigus. Be to, jinai turi būti šmaikšti pašnekovė ir puiki muzikė, o jos plaukų spalva — nedažyta. A, štai ateina kunigaikštis ir mūsų įsimylėjėlis. Pasislėpsiu pavėnėje.

Pasislepia.
Įeina Don Pedras, Leonatas ir Klaudijus.

DON PEDRAS

Gal norit muzikos pasiklausyti?

KLAUDIJUS

Taip, kunigaikšti. Vakaras nutilo
Lyg tam, kad muzika švelniau aidėtų.

DON PEDRAS

Ar matėte, kur slepias Benediktas?

KLAUDIJUS

Taip, kunigaikšti. Muzikos paklaūsę,
Paspęsim lapinui gudrius žabangus.

Įeina Baltazaras su muzikantais

DON PEDRAS

Eikš, Baltazarai, padainuok dar sykį.

BALTAZARAS

Neverskite, kad mano blogas balsas
Apšmeižtų muziką dar vieną kartą.

DON PEDRAS

Visad juk tikras meistriškumas stengias
Nepripažinti savo tobulybių.
Dainuok! Neversk kaip nuotakos prašyti.

BALTAZARAS

Kaip nuotakos? Gerai, aš padainuosiu.
Kaip nuotakai ne vienas peršas, žinot:
Galvodamas, kad neverta jinai,
Prisiekinėja, kad karštai ją myli.

DON PEDRAS

Dainuok! O jeigu dar atsikalbėsi,
Atsikalbėk verčiau pagal natas.

BALTAZARAS

Štai jums nata manoji: neturiu
Natos, tikrai vertos, tarp savo natų.

DON PEDRAS

Jis lyg pagal natas atsikalba:
Nėra natos, tikrai vertos, tarp natų!
Na, bet notacijų užteks.

BENEDIKTAS

į šalį

Štai ir dieviška arija! Jo siela bus sužavėta! Ar ne keista, kad avies žarnos taip gali tampyti žmonių sielą? Bet aš mieliau už savo pinigus paklausyčiau rago muzikos.

BALTAZARAS

Dainuoja

Neverk, mergele apvilta,
Joks vyras to nevertas.
Viena jam šiandien, ryt — kita
Jis permainai sutvertas.
Neverk liūdnai!
Išleisk linksmai,
Linkėdama laimingo kelio,
Pati dainuodama smagiai:
Tralia, tralia, tralialia.

Liūdna daina tau nepadės,
Tik veltui aimanuosi,
Nes vyrų meilė greit išblės,
Trumpai jį temyluosi.
Neverk liūdnai!
Išleisk linksmai,
Linkėdama laimingo kelio,
Pati dainuodama smagiai:
Tralia, tralia, tralialia.

DON PEDRAS

Garbės žodis, visai graži daina!

BALTAZARAS

Bet blogas dainininkas, jūsų šviesybe.

DON PEDRAS

O ne! Tu neblogai dainuoji iš bėdos.

BENEDIKTAS

į šalį

Jeigu taip kauktų šuva, tai jis būtų tuoj pakartas. Duok dieve, kad šitas karksėjimas neišpranašautų kokios nelaimės! Mieliau paklausyčiau naktinio varno, nors ir kažin kokia nelaimė po to įvyktų.

DON PEDRAS

Taip, tu, Klaudijau, sakai tiesą. Klausyk, Baltazarai, surask mums tikrai gerus muzikantus rytdienos vakarui. Mes norime pagroti serenadą po sinjoros Heros langais.

BALTAZARAS

Geriausius, kokius rasiu, jūsų šviesybe.

DON PEDRAS

Pasistenk. Lik sveikas!

Baltazaras su muzikantais išeina

Eikšekite, Leonatai! Ką jūs man šiandien sakėte? Jūsų dukterėčia Beatričė įsimylėjusi Benediktą?

KLAUDIJUS

Taip! Taip!

tyliai Don Pedrui

Tiktai atsargiai: paukštelis tupi.

garsiai

Niekada nepatikėčiau, kad ji galėtų ką įsimylėti.

LEONATAS

Aš taip pat. O kas nuostabiausia, kad ji pamilo kaip tik sinjorą Benediktą, kurio, sprendžiant iš jos elgesio, baisiausiai nekentė.

BENEDIKTAS

į šalį

Ar gali būti? Štai iš kur vėjas pučia.

LEONATAS

Dievaži, jūsų šviesybe, aš pats nežinau, ką ir begalvoti. Taip beprotiškai įsimylėjo, kad tiesiog įsivaizduoti negalima.

DON PEDRAS

O gal ji apsimeta?

KLAUDIJUS

Taip ir aš manyčiau.

LEONATAS

Dieve mano, apsimeta! Niekada apsimesta aistra dar taip nesutapo su tikrąja.

DON PEDRAS

Kaip ta aistra pasireiškia?

KLAUDIJUS

į šalį

Pritaisykite gerai kabliuką — žuvelė tuoj kibs.

LEONATAS

Kaip pasireiškia? Štai ji sėdi... Bet juk mano duktė jums pasakojo, Klaudijau?

KLAUDIJUS

Taip, taip, pasakojo.

DON PEDRAS

Kaip? Ką? Jūs stebinate mane. Maniau, kad jos širdis atsparių atspariausia meilės antpuoliams.

LEONATAS

Tai ir aš būčiau prisiekęs, jūsų šviesybe, ypač Benedikto atveju.

BENEDIKTAS

į šalį

Visa tai palaikyčiau pokštu, jeigu taip nekalbėtų tas žilabarzdis. Tikrai, po tokia garbinga išvaizda negali slėptis klasta.

KLAUDIJUS

į šalį

Nuodai jau veikia. Neleiskite jam atsipeikėti.

DON PEDRAS

Ir ji prisipažino Benediktui, kad jį myli?

LEONATAS

Ne. Prisiekinėja, kad niekada neprisipažins. Todėl ir kankinasi taip.

KLAUDIJUS

Visiška tiesa. Jūsų duktė pasakojo, kaip Beatričė kalba: „Argi aš, kuri taip dažnai sutikdavau jį su tokia panieka, turėčiau dabar jam parašyti, kad jį myliu?"

LEONATAS

Taip ji kalba, kai rengiasi jam rašyti. Atsikelia naktį kokia dvidešimt kartų ir sėdi vienmarškinė, kol prirašo visą popieriaus lapą. Taip pasakoja mano duktė.

KLAUDIJUS

Prasitarę apie popieriaus lapą, jūs man priminėte vieną gražią smulkmeną, kurią jūsų duktė mums pasakojo.

LEONATAS

A, taip! Kai ji parašė laišką ir jį skaitė, tai staiga pastebėjo, kad, sudėjus lapus, Benedikto ir Beatričės vardai prisiglaudžia vienas prie kito.

KLAUDIJUS

Taip, taip.

LEONATAS

Ir ji tuoj suplėšė laišką į mažus skutelius ir keikė save už įžūlią mintį rašyti tam, kuris tik pasijuoktų iš jos, „Aš sprendžiu,— sakė ji,— pagal save. Juk pasijuokčiau iš jo, jeigu jis man parašytų. Nors ir labai myliu, bet pasijuokčiau."

KLAUDIJUS

Paskui puola ant kelių, verkia, rauda, mušasi į krūtinę, rauna plaukus, prisiekinėja, meldžiasi, keikia: „O brangusis Benediktai! Dieve, suteik man kantrybės!"

LEONATAS

Tikrai ji taip daro, man pasakojo duktė. Tokia nepaprasta aistra ją pagavo, kad mano duktė net bijo, kad toji ko blogo nepasidarytų. Tikra teisybė.

DON PEDRAS

Būtų gerai, kad apie tai per kitus Benediktas sužinotų, jeigu pati nenori pasisakyti.

KLAUDIJUS

Kuriam galui? Jis viską paverstų juokais ir tiktai ją, vargšelę, dar labiau kankintų.

DON PEDRAS

Jei taip jis elgtųsi, būtų vertas pakarti. Ji puiki, miela mergina ir dora, be jokios abejonės.

KLAUDIJUS

Ir nepaprastai protinga.

DON PEDRAS

Išskyrus, kad įsimylėjo Benediktą.

LEONATAS

Ak jūsų šviesybe, kada protas ir aistra kovoja tokiame gležname kūne, tai devyniais atvejais iš dešimties nugali aistra... Gailiuosi jos kaip jos dėdė ir globėjas.

KLAUDIJUS

Verčiau ji būtų mane įsimylėjusi. Spiaučiau į viską, ir ji taptų antrąja mano puse. Papasakokite visa tai Benediktui. Pažiūrėsim, ką jis sakys.

LEONATAS

Jūs manote, kad tai būtų gerai?

KLAUDIJUS

Hera yra įsitikinusi, kad Beatričė mirs, jeigu jis jos nepamils. Ir čia pat priduria, jog verčiau numirs, negu prisipažins, kad jį myli. Net jeigu Benediktas ir pasipirštų, Beatričė verčiau numirs, negu liausis šaipiusis iš jo.

DON PEDRAS

Jos tiesa. Juk jeigu jinai prisipažins jį mylinti, tai galimas daiktas, kad jis ims iš jos tyčiotis. Visi žinote, kaip jis linkęs viską išjuokti.

KLAUDIJUS

Bet jis dailus vyras.

DON PEDRAS

Tikrai, jis gražiai atrodo.

KLAUDIJUS

Dievaži, man atrodo, jis labai protingas.

DON PEDRAS

Taip, tiesa. Kartais net švysteli sąmoju.

LEONATAS

Mano nuomone, jis narsus karys.

DON PEDRAS

Tikras Hektoras, galiu prisiekti. Susikirtimus jis išsprendžia, galima sakyti, kaip išminčius: arba stengiasi sumaniai jų išvengti, arba ryžtasi jiems su tikra krikščioniška baime.

LEONATAS

Jeigu jis bijo dievo, tai turi laikytis taikos, nes, sulaužęs ją, turės kovoti drebėdamas ir su baime.

DON PEDRAS

Taip jis ir daro. Jis dievobaimingas, nors kartais ir neatrodo, sprendžiant iš laisvų jo pokštų, kuriuos krečia. Bet gaila man jūsų dukterėčios. Gal paieškokime Benedikto ir papasakokime jam apie jos meilę.

KLAUDIJUS

Nedarykite to, jūsų šviesybe. Gal ji pati įveiks tą aistrą.

LEONATAS

Ne, to nebus. Greičiau ją įveiks mirtis.

DON PEDRAS

Palauksim ir paklausysim, ką pasakys jūsų duktė. Gal per tą laiką atvės jos aistra. Aš labai myliu Benediktą ir norėčiau, kad jis šaltai apsisvarstytų ir įsitikintų, koks jis nevertas tokios šaunios moters.

LEONATAS

Gal eisime, jūsų šviesybe? Pietūs paruošti.

KLAUDIJUS

tyliai

Jeigu po šito jis beprotiškai neįsimylės, tai aš niekuo nebetikėsiu.

DON PEDRAS

tyliai

Dabar paspęsime panašų voratinklį ir Beatričei. Šitai turi atlikti jūsų duktė ir jos kameristė. Na ir smagu bus, kai abu įsivaizduos, kad kitas jį beprotiškai myli, o iš tikrųjų

niekur nieko. Norėčiau pamatyti šitą sceną: tai bus puiki pantomima. Pasiųsime Beatričę pašaukti Benediktą pietų.

Don Pedras, Klaudijus ir Leonatas išeina.

BENEDIKTAS

išeidamas iš pavėnės

Ne, čia negali būti pinklės. Jie perdaug rimtai kalbėjo. Iš Heros sužinojo tikrą tiesą. Jie, matyt, gailisi sinjoros Beatričės. Atrodo, kad jos aistra pasiekė paskutinę ribą. Įsimylėjo mane! Na, aš negaliu likti abejingas. Girdėjau, kaip jie mane smerkia. Sako, pasikels į puikybę, jei sužinos, kad ji mane myli. Jie taip pat kalbėjo, kad ji greičiau numirsianti, negu parodysianti bent kokį meilės ženklą. Aš niekada negalvojau vesti, bet nereikia būti išdidžiam. Laimingi tie, kurie, išgirdę apie savo ydas, gali jas pataisyti. Sako, kad ji graži. Tai tiesa, galiu tai paliudyti. Ir dora! Nepriekaištarauju. Ir protinga! Taip, jeigu nebūtų manęs įsimylėjusi! Dievaži, tai nebyloja apie jos protą, bet ir nerodo jos kvailumo, nes aš pasiruošęs iki ausų įsimylėti. Žinoma, ji paleis į mane krūvą nuvalkiotų sąmojų ir lėkštų patyčių, kad lig šiol taip šiaušiausi prieš vedybas. Bet argi žmonių skonis nesikeičia? Tūlas jaunystėje mėgsta vieną valgį, o senatvėje negali jo pakęsti. Negi kandūs žodeliai ir šmaikštybės, tos popierinės strėlės, kuriomis svaidosi aštrialiežuviai, gali priversti žmogų trauktis iš savo kelio? Ne, pasaulis turi būti apgyventas. Sakydamas, kad mirsiu viengungis, aš nežinojau, kad išgyvensiu ligi savo vestuvių. Štai ateina Beatričė. Prisiekiu dienos šviesa, kad ji gražuolė. Aš jau pastebiu, kad ji mane įsimylėjusi.

Įeina Beatričė

BEATRIČĖ

Prieš savo norą esu pasiųsta jus pakviesti pietų.

BENEDIKTAS

Dėkoju jums už jūsų vargą, gražioji Beatriče.

BEATRIČĖ

Man reikėjo ne daugiau vargo laimėti jūsų padėkai, kaip jums man padėkoti. Jeigu jus pašaukti būtų buvę vargu, būčiau neatėjus.

BENEDIKTAS

Vadinasi, jūs turėjote malonumo mane pakviesti?

BEATRIČĖ

Taip, lygiai tiek, kiek jūs galėtumėte paimti kepsnio ant peilio galiuko, kad užspringtų kuosa. Jūs neturite apetito, sinjore? Likite sveiki!

Išeina

BENEDIKTAS

Aha! „Prieš savo norą esu pasiųsta jus pakviesti pietų"! Čia slypi dviguba prasmė. „Man reikėjo ne daugiau vargo laimėti jūsų padėkai, kaip jums man padėkoti"! Čia tas pat, kaip pasakyti: „Kiekvienas vargas dėl jūsų man toks pat lengvas, kaip padėka." Jeigu aš jos nepasigailėsiu, būsiu tikras nenaudėlis! Tebūnu aš pagonis, jei nepamilsiu jos! Tuojau pat pasistengsiu gauti jos portretą.

Išeina

TREČIAS VEIKSMAS

I SCENA

Leonato sodas.
Ateina Hera, Margarita ir Ursula.

HERA

Nueik į rūmų menę, Margarita!
Ten rasi seserėčią Beatričę
Su Klaudijum ir kunigaikščiu kalbant.
Tu jai atsargiai kuštelėk į ausį,
Kad nugirdai Ursulą su manim
Bešnekučiuojant apie ją sode.
Sakyk, kad mudvi vaikštome dabar,
Kur skirpstas auga saulėj iškerojęs,
Užstodamas aplinkui saulės šviesą,
Kaip koks didžiūnas, iš karaliaus rankos
Įgijęs galią, rodąs ją prieš tą,
Kuris iškėlė jį. Tenai, pavėnėj,
Ji pasislėpti gali ir nugirsti,
Ką mudvi kalbam. Padaryk tatai,
Tik pasistenk, kad nieko neįtartų.

MARGARITA

Tuojau aš ją sugundysiu ateiti.

Išeina

HERA

O mes, Ursula, kai tik pamatysim
Ateinant Beatričę, prakalbėsim
Lyg niekur nieko apie Benediktą.
Kai aš jį paminėsiu, tu pritark
Ir imk taip girti, kiek tiktai įstengsi.

Tada aš pasakysiu, kad, deja,
Apsirgo, vargšas, meile Beatričei.
Vos ji nugirs, — taikli strėlė Amuro
Pataikys pro ausis į pačią širdį.

Atokiau pasirodo Beatričė

Dabar pradėk. Matai, kaip ji lyg pempė
Jau slenka, tykodama mus nugirsti.

URSULA

Koks džiaugsmas meškerioti, kai matai —
Žuvis sidabro srovėje atplaukia
Ir godžiai apgaulingą jauką stveria.
Taip mes čia meškeriojam Beatričę,
Kurį ką tik pasislėpė už skirpsto.
Nenuogąstaukit, puikiai suvaidinsiu.

HERA

Prieikime arčiau, kad ji prarytų
Saldučio jauko trupinį kiekvieną.

Priartėja prie pavėnės

Tikrai, per daug ji pasipūtus,
Tokia neprijaukinta ir laukinė
Kaip sakalas kalnų.

URSULA

Ar Benediktas
Tikrai įsimylėjęs Beatričę?

HERA

Tikrai. Taip pasakojo kunigaikštis,
Ir mano sužadėtinis taip sakė.

URSULA

Ir prašė Beatričei pasakyti?

HERA

Labai net prašė, betgi atkalbėjau.
Sakiau, kad, jeigu myli Benediktą,
Verčiau padėtų nugalėt jam aistrą
Ir nieko nesakytų Beatričei.

URSULA

Kam taip padarėt? Argi Benediktas
Nevertas būtų Beatričės meilės
Ir visiškai į porą jai netiktų?

HERA

O Kupidone! Aš gerai žinau,
Kad ji puikiausiai tiktų jam į porą,
Tiktai gamta nėra sukūrus moters,
Labiau išpuikusios, kaip Beatričė.
Jos akyse taip spindi išdidumas
Ir panieka, kad visa, ką pamato,
Atrodo jai vieni niekai ir juokas.
Į viską taip žiūrėdama iš aukšto,
Ne tik mylėt,— įsivaizduot negali,
Kad ji kada ką nors šiek tiek pamiltų,—
Taip žavis ji vien tik savim.

URSULA

Tikrai,
Ir man taip rodosi. Todėl sakyt
Neverta jai, kad jis taip ją pamilo,
Nes ji iš to juokų tik pridarytų.

HERA

Gerai sakai. Nerasi tokio vyro —
Gražaus, protingo, jauno, sumanaus —
Kad ji ko nors juokingo neįžvelgtų:
Jei skaisčiaveidis — sesyte vadins,
Jei juodbruvys — tai rašalu aplietas,
Jei aukštas bus — tai ietis be galvos,
Jei mažas — tai nevykusi lėlė,
Jei iškalbus — tai vėtrungė ant stogo,

O jei tylus — tai stuobris nerangus,—
Taip kandžiai ji išjuoks kiekvieną vyrą
Ir niekada teisingai neįvertins
Įgytos nuopelnais taurios dorybės.

URSULA

Taip tyčiotis iš visko — negražu.

HERA

Ne tik kad negražu, bet nepadoru
Taip viską niekinti, kaip Beatričė.
Bet kas išdrįstų jai tatai priminti?
Jei pamėginčiau,— ji mane užjuoktų,
Patyčiomis į grabą nuvarytų.
Geriau jau Benediktui mirt iš meilės,
Sudegt beviltiškos aistros ugny,
Nei žūt nuo Beatričės pašaipų,—
Tai daug biauriau kaip užkutentam būti.

URSULA

Bet vis dėlto gal reiktų pasakyti
Ir pažiūrėt, ką atsakytų ji?

HERA

Geriau nueisiu aš pas Benediktą
Ir jam patarsiu nugalėti aistrą.
Žinai, aš sugalvosiu apie ją
Nekaltą paskalą! Gal tas padėtų?
Pagydo kartais juk nuodingas žodis.

URSULA

O, nedarykite tokios skriaudos
Jūs Beatričei! Patikėt sunku,
Kad, būdama tokia guvi, protinga,
Galėdama teisingai viską sverti,
Atsisakytų tokio kavalieriaus,
Kaip Benediktas, kokį reta rasti.

HERA

Visoj Italijoj šauniausias vyras,
Išskyrus mano Klaudijų, mieloji.

URSULA

Prašau atleisti, jeigu pasakysiu
Aš savo nuomonę, kad Benediktas
Ir elgesiu, ir galva, ir narsa
Toli visus Italijoj prašoka.

HERA

Tikrai, jis turi itin gerą vardą.

URSULA

Be abejo, jis vertas tokio vardo.
O jūs kada atšvęsit jungtuves,
Sinjora?

HERA

Kuo greičiausiai... Gal rytoj...
Meldžiu, eime, aš tau parodyt noriu
Vestuvių drabužius. Tu juk patarsi,
Kuriais geriau rytoj man apsivilkti.

URSULA

tyliai

Tikra esu, pagavom tą paukštytę.

HERA

tyliai

Pagauna Kupidonas užgaidus
Žabangais vienus, o strėlėm kitus.

Abidvi išeina.
Įeina Beatričė.

BEATRIČĖ

Kaip dega ausys! Argi tai tiesa,
Kad būčiau smerkiama už išdidumą?

Sudie, mergystės šėlstanti drąsa!
Garsėt patyčiom juk nedaug šaunumo!
Mylėki, Benediktai!.. Aš palenksiu
Laukinę, smarkią savo širdį tau
Ir didžią mūsų meilę pasistengsiu
Jungtuvėmis sutvirtinti tuojau.
Kad vertas tu mylėt, visi man sako,
Tačiau ir taip juk aišku mano akiai.

II SCENA

Kambarys Leonato rūmuose.
Įeina Don Pedras, Klaudijus, Benediktas ir Leonatas.

DON PEDRAS

Aš tik palauksiu, iki jūs atšvęsite vestuves, ir grįšiu į Aragoniją.

KLAUDIJUS

Aš jus palydėsiu, jūsų šviesybe, jeigu leisite.

DON PEDRAS

Ne, tai aptemdytų jūsų jungtuvių džiaugsmą. Tai tas pat, kaip vaikui parodyti naujus drabužėlius ir neleisti jais apsivilkti. Aš pasiimsiu palydovu tik Benediktą, nes jis nuo galvos ligi kojų — įkūnyta linksmybė. Jau du ar tris kartus jis nutraukė Kupidono lanko stygą, ir mažasis akiplėša nenebedrįsta į jį šaudyti. Jo širdis sveika kaip varpas, o jo liežuvis kaip varpo šerdis. Kas jo širdyje, tas ir ant liežuvio.

BENEDIKTAS

Ponai, aš jau nebe tas, kas buvau.

LEONATAS

Taip ir man atrodo: jūs tapote liūdnesnis.

KLAUDIJUS

Norėčiau tikėtis, kad jis įsimylėjo.

DON PEDRAS

Tegu jį galas, tokį padaužą! Jis neturi nė lašo tikro kraujo, kuriame galėtų įsiliepsnoti meilė. Jeigu jis liūdnas, vadinasi, jam trūksta pinigų.

BENEDIKTAS

Man skauda dantį.

DON PEDRAS

Ištrauk jį!

BENEDIKTAS

Velniop jį!

KLAUDIJUS

Pirma ištrauk, o tada velniop!

DON PEDRAS

Kaip? Dejuoji dėl dantų skausmo?

LEONATAS

Tik dėl kažkokios voties ar patinimo?

BENEDIKTAS

Taip, lengva kalbėti apie skausmą, kai pačiam neskauda.

KLAUDIJUS

Ir vis dėlto sakau: jis įsimylėjęs.

DON PEDRAS

Jame nematyti jokių meilės simptomų. Nebent tik jo meilė kostiumams. Šiandien jis apsirengęs kaip olandas, rytoj — kaip prancūzas, o kartais apsirėdo išsyk dviejų kraštų apdaru: kaip vokietis nuo liemens ligi apačios — su plačiomis kelnėmis, o nuo juosmens į viršų kaip ispanas — nematyti liemenės. Jeigu jis nėra įsimylėjęs į šias kvailystes, kaip aš manau, tai anaiptol nesukvailėjo dėl meilės, kaip jums atrodo.

KLAUDIJUS

Jeigu jis neįsimylėjęs kokios moteriškaitės, tai nebegalima tikėti senaisiais prietarų ženklais. Jis kas rytą valo savo skrybėlę su šepečiu. Ką tai reikštų?

DON PEDRAS

Ar matė jį kas pas barzdaskutį?

KLAUDIJUS

Ne, tačiau barzdaskučio berniukas buvo pastebėtas pas jį, ir jo skruostų papuošalas bus panaudotas prikimšti teniso sviedinėliams.

LEONATAS

Tikrai jis lyg ir pajaunėjo, netekęs barzdos.

DON PEDRAS

Be to, jis trinasi muskusu. Suprantate, kuo tai kvepia?

KLAUDIJUS

Vadinasi, kitais žodžiais: dailusis kavalierius įsimylėjo.

DON PEDRAS

Geriausias įrodymas — jo melancholija.

KLAUDIJUS

O ar anksčiau kada jis taip prausdavo savo fizionomiją?

DON PEDRAS

Taip, arba dažydavosi? Tai aš girdėjau iš kitų.

KLAUDIJUS

O jo sąmojis persikėlė į lyros stygas ir dabar priklauso nuo tono reguliatorių.

DON PEDRAS

Tikrai graudi istorija. Aišku, aišku. Jis įsimylėjęs.

KLAUDIJUS

O aš žinau, kas jį įsimylėjusi.

DON PEDRAS

Norėčiau ir aš sužinoti. Tur būt, ta, kuri jo dar nepažįsta.

KLAUDIJUS

Priešingai, pažįsta visus jo trūkumus ir vis dėlto miršta dėl jo.

DON PEDRAS

Jos negalima bus laidoti kaip savižudės. Ji bus nekalta dėl savo mirties.

BENEDIKTAS

Bet jūs tuo neužkalbėsite man dantų skausmo. Garbingasis sinjore Leonatai, paėjėkite su manimi į šalį. Turiu jums pasakyti keletą protingų žodžių, kurių šitie tauškaliai neturėtų girdėti.

Benediktas su Leonatu nueina

DON PEDRAS

Prisiekiu gyvybe, jis prašys Beatričės rankos.

KLAUDIJUS

Be abejo, Hera ir Margarita suvaidino savo komediją su Beatriče, ir dabar šitie lokiai susitikę nebesikramtys.

Įeina Don Chuanas

DON CHUANAS

Mano kunigaikšti ir brolau, tesaugo tave dievas!

DON PEDRAS

Laba diena, brolau.

DON CHUANAS

Jeigu jūs turėtumėte laiko, norėčiau su jumis pasikalbėti.

DON PEDRAS

Atskirai?

DON CHUANAS

Jeigu malonėtumėte. Nors grafas Klaudijus gali girdėti, nes tai, ką turiu pasakyti, liečia jį.

DON PEDRAS

Tai ką pasakysite?

DON CHUANAS

Klaudijui

Jūsų malonybė rengiatės rytoj susituokti?

DON PEDRAS

Jūs juk tai žinote.

DON CHUANAS

Aš tuo suabejosiu, jei jis išgirs tai, ką aš žinau.

KLAUDIJUS

Jeigu yra kokia kliūtis, prašau atskleisti mums ją.

DON CHUANAS

Jūs galite manyti, kad aš jūsų nemėgstu. Palaukite, laikas parodys. Bet jūs galvosite geriau apie mane, kai išgirsite, ką jums atskleisiu. Mano brolis, matyt, iš didelio palankumo kuo nuoširdžiausiai padėjo suruošti jums šias vestuves, bet iš tikrųjų tai meškos patarnavimas. Tik be reikalo stengėsi.

DON PEDRAS

Kas yra? Kas atsitiko?

DON CHUANAS

Aš čia ir atėjau paaiškinti. Trumpai pasakysiu,— mes ir taip jau gana ilgai apie ją kalbam,— ji neištikima.

KLAUDIJUS

Kas? Hera?

DON CHUANAS

Taip, Leonato Hera, jūsų Hera, kieno tik norite Hera.

KLAUDIJUS

Neištikima?

DON CHUANAS

Tai dar per švelnus žodis nusakyti jos pasileidimui. Aš tvirtinu — ji blogesnė, negu neištikima. Sugalvokite niekingiausią epitetą — aš jus įtikinsiu, kad ji to verta. Nesistebėkite, kol neturite įrodymų. Nueikite šiąnakt su manim ir pamatysite, kaip landžiojama pro jos kambario langą net vestuvių išvakarėse. Jeigu ir tada ją dar mylėsite, tuokitės rytoj, bet vardan jūsų garbės geriau būtų pakeisti nuomonę.

KLAUDIJUS

Ar gali būti?

DON PEDRAS

Nenoriu patikėti.

DON CHUANAS

Jeigu nedrįsite tikėti tuo, ką išvysite, tai išsižadėkite to, ką žinote. Jeigu eisite su manim, aš jums viską įrodysiu. O kai pamatysite ir išgirsite, pasielkite, kaip norėsite.

KLAUDIJUS

Jeigu šiąnakt pamatysiu ką nors, dėl ko nenorėčiau rytoj su ja tuoktis, tai padarysiu jai gėdą bažnyčioje, kur turi vykti mūsų jungtuvės.

DON PEDRAS

O aš, kaip tau padėjau gauti ją, taip padėsiu ir paniekinti.

DON CHUANAS

Daugiau jos nebejuodinsiu, kol jūs patys įsitikinsite. Pakentėkite ligi vidurnakčio, kada viskas iškils aikštėn.

DON PEDRAS

O diena, nelaimę žadanti!

KLAUDIJUS

O negandai, pastoją kelią!

DON CHUANAS

„O gėda, išvengta laimingai!" — tarsite, išvydę pabaigą.

Visi išeina

III SCENA

Gatvė.
Įeina Spanguolė ir Krivulė su Sargybiniais.

SPANGUOLĖ

Ar jūs dori ir ištikimi žmonės?

KRIVULĖ

Aha! Kitaip būtų gaila, jei jų siela ir kūnas kentėtų amžiais rojuje.

SPANGUOLĖ

Ne, tokia bausmė jiems būtų per lengva. Juk jiems dera degti lojalumu, jeigu jie prikomanduoti eiti sargybą prie kunigaikščio.

KRIVULĖ

Gerai. Duokite jiems dabar parėdymą, kaimyne Spanguole!

SPANGUOLĖ

Pirmiausia, kas, jūsų nuomone, labiausiai akvalifikuotas būti žandaru?

PIRMAS SARGYBINIS

Melchijoras Paplotis arba Pranciškus Anglis, nes jie moka rašyti ir skaityti.

SPANGUOLĖ

Tai eikš čia, kaimyne Angli. Dievas nepagailėjo tau gero vardo. Juk šauni vyro išvaizda — tai likimo dovana, o skaitymas ir rašymas — tai jau iš prigimties.

ANTRAS SARGYBINIS

Viena ir kita, ponas žandarų nuovade, man...

SPANGUOLĖ

Tau duota? Aš ir žinojau, kad taip atsakysi. Taigi už savo gerą išvaizdą, ponaiti, dėkoki dievui ir žiūrėk, nesigirki. O su savo rašymu ir skaitymu reiškis tada, kai tokių tuštybių niekam nereikia. Tu, sako, esi labiausiai akvalifikuotas vyras būti žandaru, tai imk šį žibintą! Štai tau parėdymas: disponuok visus palaidūnus ir kunigaikščio vardu šauk, kad sustotų.

ANTRAS SARGYBINIS

O jeigu kas nenorės sustoti?

SPANGUOLĖ

Na, tada nekreipk į jį dėmesio,— tegu sau eina. O po to susišauk visus kitus sargybinius, ir visi padėkokite dievui, kad išsigelbėjote nuo galvažudžio.

KRIVULĖ

Vadinas, kas įsakius nesustos, tas nėra kunigaikščio pavaldinys?

SPANGUOLĖ

Tikra tiesa. Ir sargyba turi teisę kištis tik į kunigaikščio pavaldinių reikalus. Be to, neprivalote kelti triukšmą gatvėse. Pliaukšti ir plepėti sargybiniui poste — toleruotinas ir neleistinas dalykas.

ANTRAS SARGYBINIS

Kam plepėti? Mes geriau paknarksime. Žinome, kas pridera sargybai.

SPANGUOLĖ

Na, sveikas kalbi kaip senas ir prityręs sargybinis. Man irgi atrodo, kad tas, kas miega, nenusideda. Tik dabokite, kad jūsų balebardų kas nenukniauktų. Be to, jūs turite užeiti į visas smukles ir pasigėrusiems įsakyti, kad eitų miegoti namo.

ANTRAS SARGYBINIS

O jeigu jie nenorės?

SPANGUOLĖ

Na, tai palikite juos, kol prablaivės. O jeigu ir tada jie nesutiks, tai pasakykite, kad jie visai ne tie žmonės, kuriais juos palaikėte.

ANTRAS SARGYBINIS

Gerai, ponas nuovade.

SPANGUOLĖ

O jeigu užeitumėte vagį, tai galite sutinkamai su jūsų pareigomis įtarti, kad jis nėra padorus žmogus. O dėl šios rūšies žmonių, tai, kuo mažiau su jais painiositės ar turėsite reikalų, tuo mažiau nukentės jūsų garbė.

ANTRAS SARGYBINIS

O jeigu mes tikrai žinosime, kad tai vagis, ar mums jį čiupti?

SPANGUOLĖ

Taip, sutinkamai su jūsų pareigomis galite ir čiupti. Bet aš manau taip: jei prisiliesi prie dervos, pats susitepsi. Visų geriausia, jeigu jau sučiupsit vagį, tai leiskit jam pačiam parodyti, kas jis per paukštis, ir dingti iš jūsų kompanijos.

KRIVULĖ

Tu, drauguži, visuomet buvai vadinamas gailestingu žmogumi.

SPANGUOLĖ

Tiesa. Aš savo noru ir šuns nepakarsiu, o juo labiau žmogaus, kuris bent šiek tiek padorus.

KRIVULĖ

O jeigu išgirsite, kad kūdikis nakčia verkia, tai pašaukite močią, kad jį nutildytų.

ANTRAS SARGYBINIS

O jeigu močia miegos ir negirdės?

SPANGUOLĖ

Tai ramiai praeikite pro šalį. Tegu ją prižadins pats kūdikio riksmas. Juk jei avis negirdi savo ėriuko mekenant, tai niekada neatsilieps veršiukui bliaunant.

KRIVULĖ

Kas tiesa, tai tiesa.

SPANGUOLĖ

Štai ir visa jums destrukcija. Tu, viršila, deprezentuoji patį kunigaikščio asmenį. Jeigu nakčia sutiktum, tai gali ir jį sulaikyti.

KRIVULĖ

Ne, po galais! Manau, kad jis to padaryti negali.

SPANGUOLĖ

Statau penkis šilingus prieš vieną, kad gali. Kiekvienas, kuris žino sargybos konstituciją, pasakys, kad galima, bet, po velniais, tik jo didenybei leidus. Juk sargyba privalo nieko neužgauti, o žmogų sulaikyti prieš jo valią yra įžeidimas.

KRIVULĖ

Kas tiesa, tai tiesa.

SPANGUOLĖ

Cha-cha-cha! Taigi, vyručiai, labos nakties. Jeigu kas svarbaus atsitiktų, šaukite mane. Elkitės, kaip jums patars draugai ir jūsų protas. Labos nakties! Eime, kaimyne!

ANTRAS SARGYBINIS

Na, ponai, mes žinome savo tarnybą: pasėdėsime čia prie bažnyčios ant suolo ligi antros valandos, o paskui visi ant šono.

SPANGUOLĖ

Dar vieną žodį, kaimynėliai: būkite malonūs, pasidairykite apie senjoro Leonato duris. Tenai rytoj vestuvės, tai visą naktį bus kermošius. Sudie, tik nežiopsokite!

Spanguolė ir Krivulė išeina.
Įeina Borachijus ir Konradas.

BORACHIJUS

Ei, Konradai!

PIRMAS SARGYBINIS

į šalį

Tyliau, nesijudinkit.

BORACHIJUS

Konradai, kur tu prapuolei?

KONRADAS

Čia, žmogau, prie pat tavo alkūnės.

BORACHIJUS

Prisiekiu mišiomis, man alkūnė sunižo, todėl pamaniau, ar tik koks niežas neprikibo.

KONRADAS

Už tai dar tu man atsakysi. O dabar baik kloti savo istoriją.

BORACHIJUS

Stok čia po pastoge, nes lynoja. Aš tau viską išporinsiu kaip tikras girtuoklis.

PIRMAS SARGYBINIS

Čia, rodos, kažkokia išdavystė, ponai. Pasislėpkite!

BORACHIJUS

Žinai, aš uždirbau iš Don Chuano tūkstantį dukatų.

KONRADAS

Tiesiog neįtikėtina, kad už niekšybę taip brangiai mokama.

BORACHIJUS

Tu verčiau paklausk, ar niekšybė gali būti tokia turtinga? Juk, kai turtingam niekšui reikalingas skurdžius niekšas, tai skurdusis gali iš jo išlupti, kiek tik nori.

KONRADAS

Tiesiog nuostabu!

BORACHIJUS

Tai rodo, kad tu neišmanėlis. Ar ne vis vien, kokio fasono apsiaustą, liemenę ar skrybėlę žmogus dėvi?

KONRADAS

Na taip, vis vien — drabužiai.

BORACHIJUS

Bet aš kalbu apie fasoną.

KONRADAS

Na, fasonas yra fasonas.

BORACHIJUS

Tfu! Panašiai aš galėčiau pasakyti: kvailys yra kvailys. Bet ar tu nežinai, koks suktas vagis yra tas fasonas?

PIRMAS SARGYBINIS

Į šalį

Aš jį pažįstu, tą Fasoną. Pastarąjį septynetą metų jis gyvena vien iš vagysčių, o vaikšto kaip bajoras. Aš atsimenu jo pavardę.

BORACHIJUS

Ar tu nieko nenugirdai?

KONRADAS

Ne. Tai vėjarodis ant stogo.

BORACHIJUS

Argi nežinai, koks suktas vagis yra tas Fasonas? Kaip suka jis galvą visiems karštakošiams nuo keturiolikos ligi trisdešimt penkerių metų? Žiūrėk, čia jis parėdo juos kaip faraono kareivius aprūkusiuose paveiksluose, čia kaip dievaičio Balo žynius senų bažnyčių vitražuose, čia kaip plikai kirptą Herkulį nušiurusiuose ir trandžių suėstuose gobelenuose, kur jo kelnių klynas yra didesnis už jo vėzdą.

KONRADAS

Visa tai žinau. Žinau, kad fasonas sudėvi daugiau drabužių, negu žmogus. Bet ar tau neapsisuko galva nuo tų fasonų, kad lioveisi pasakoti savo istoriją ir įsipostringavai apie fasonus?

BORACHIJUS

Nieko panašaus! Matai, šiąnakt aš meilikavausi su Margarita, sinjoros Heros kameriste! Aš vadinau ją „Hera", o ji, persisvėrusi pro savo ponios langą, man tūkstantį kartų palinkėjo labos nakties. Bet aš tau blogai klostau istoriją. Pirma reikia tau pasakyti, kad kunigaikštis, Klaudijus ir mano ponas atokiau sode stebėjo šitą meilės pasimatymą. O juos čia priviliojo, atviliojo ir suviliojo mano ponas Don Chuanas.

KONRADAS

Ir jie Margaritą palaikė Hera?

BORACHIJUS

Tik du iš jų taip galvojo — kunigaikštis ir Klaudijus, bet tas šėtonas, mano ponas, kuris juos suklaidino, žinojo, kad ten buvo Margarita. Ir štai iš dalies dėl jo patikinimų, kuriais jis prieš tai suklaidino juos, iš dalies dėl tamsios nakties, kuri juos apgavo, bet, svarbiausia, dėl mano niekšy-

bės, kuri patvirtino visus Don Chuano šmeižtus, Klaudijus įsiuto ir pabėgo, prisiekęs, kad rytoj, kaip susitarta, sutiks ją bažnyčioje ir, užuot susituokęs su ja, visų tikinčiųjų akivaizdoje papasakos, ką matė nakčia. Taip paniekinta, ji turėsianti grįžti namo be vyro.

PIRMAS SARGYBINIS

Kunigaikščio vardu įsakom — sustokit!

ANTRAS SARGYBINIS

Pašaukite čia poną nuovadą. Mes čia užklupome tokią biaurią niekšybę, kokios dar mūsų valstybėj nebuvo.

PIRMAS SARGYBINIS

Ir kažkoks Fasonas yra jų sėbras. Aš pažįstu jį. Jisai su garbana ant kaktos!

KONRADAS

Ponai, ponai!

ANTRAS SARGYBINIS

Turėsite mums tą Fasoną surasti, užtikrinu jus.

KONRADAS

Ponai!

PIRMAS SARGYBINIS

Tylėkite! Mes jums įsakome: leiskite mums... paklusti jums... ir eiti su mumis.

BORACHIJUS

Į šaunią istoriją patekome,— stačiai pasismeigėme ant šių vyrų iečių.

KONRADAS

Šaunumas menkas, būk tikras! Gerai, mes pasiduodame.

Visi išeina

IV SCENA

Kambarys Leonato rūmuose.
Įeina Hera, Margarita ir Ursula.

HERA

Mieloji Ursula, būk gera, pažadink mano seselę Beatričę ir pasakyk, kad metas keltis.

URSULA

Gerai, sinjora.

HERA

Ir paprašyk ją čia ateiti.

URSULA

Gerai.

Išeina

MARGARITA

O vis dėlto, man rodos, ana apykaklė geriau pritiktų.

HERA

Ne, mieloji Margarita, geriau šitą užsidėsiu.

MARGARITA

Dievaži, šita ne taip jums tinka. Pamatysite, jūsų seselė tą pat pasakys.

HERA

Seselė paikša, o tu — antra tokia. Kitos apykaklės nesidėsiu, tik šitą.

MARGARITA

Man labai patinka naujoji jūsų šukuosena, kad tik plaukai būtų kiek tamsesni. Ir jūsų suknia kuo puikiausiai pasiūta, garbės žodis. Aš juk mačiau Milano hercogienės suknią, kuri taip giriama.

HERA

Sako, kad ji tiesiog nuostabi.

MARGARITA

Tikrai ji nuostabi, bet palyginus su jūsiške — tiesiog vakarinis chalatas. Medžiaga — auksu austas šilkas, su iškirpimais, su sidabro apvedžiojimais, nusagstyta perlais; vidinės rankovės ir plačiosios rankovės, o taip pat suknios apačia — viskas pamušta melsvu brokatu. Bet grožiu, grakštumu ir elegantiškumu jūsiškės suknios fasonas dešimt kartų prašmatnesnis.

HERA

Duok dieve, kad su džiaugsmu ją vilkėčiau! Mano širdį kažkas baisiai slegia.

MARGARITA

Greitai bus dar sunkiau; vyras juk sunkus.

HERA

Liaukis! Kaip tau ne gėda?

MARGARITA

Ko gi, sinjora? Kad aš garbingai kalbu? Argi vedybos nėra garbingos, nors tuoktųsi ir elgetos? Ir argi jūsų išsirinktasis nėra garbingas žmogus ir be vedybų? Gal norėtumėte, kad pasakyčiau, saugodama jūsų garbę — „būsimasis, jūsų globėjas"? Blogos besiklausančiojo mintys juk neiškreipia tariamų žodžių prasmės. Aš nenorėjau įžeisti. Ir kas čia blogo pasakyti „vyras sunkus"? Juk kalbama apie teisėtą vyrą ir teisėtą žmoną, — kitaip jis, žinoma, būtų ne sunkus, o lengvas, — tai yra lengvabūdis. Paklauskite kad ir sinjorą Beatričę. Štai ji ateina.

Įeina Beatričė

HERA

Labas rytas, sesele.

BEATRIČĖ

Labas rytas, mieloji Hera.

HERA

Kas yra? Kodėl tokia liūdna tonacija?

BEATRIČĖ

Matyt, pamiršau visas kitas tonacijas.

MARGARITA

Peršokite kad ir į „Meilės šviesos" tonaciją. Jai nereikia bosinio akompanimento. Jūs padainuokite, o aš pašoksiu.

BEATRIČĖ

Taip, „Meilės šviesa" kaip tik tavo kulnims. Tegu tik atsiranda vyras, o prieaugliu pati pasirūpinsi.

MARGARITA

Koks piktžodžiavimas! Aš sutrypčiau tavo žodžius kulnimis.

BEATRIČĖ

Greit penkta valanda, sesele. Metas būti apsirengusiai. Dievaži, man kažkodėl negera. Ai!.. ai!..

MARGARITA

Dėl ko dūsauji? Dėl sakalo, sarčio ar sužadėtinio?

BEATRIČĖ

Dėl raidės „S", kuria prasideda žodis „skausmas".

MARGARITA

Jeigu jūs neišsižadėjote atkaklios savo neapykantos vyrams, tai nebegalima pasitikėti aiškiais prigimties nurodymais, kuriuos išskaitome iš žvaigždžių.

BEATRIČĖ

Sakykite, ką ta kvailiukė turi omeny?

MARGARITA

Aš? Nieko. Lai dievas išpildo kiekvienai širdžiai jos troškimus!

HERA

Štai šilas pirštines atsiuntė man grafas. Kaip puikiai jos kvepia!

BEATRIČĖ

Gavau slogą, sesele. Nosis visai užgulta.

MARGARITA

Mergaitė ir užgulta. Nieko sau sloga prislėgė!

BEATRIČĖ

Dieve mano! Dieve mano! Kada tu pradėjai švaistytis šmaikštybėmis?

MARGARITA

Nuo tada, kai jūs jas pamiršote. O ką, ar sąmojis man netinka?

BEATRIČĖ

Jo kažkodėl nematyti. Prisisegtum jį prie kyko! Dievaži, aš sergu.

MARGARITA

Reiktų gauti antpilo *carduus benedictus*[1] ir pridėti prie širdies. Tai vienintelis vaistas, kada verčia vemti.

HERA

Tu įdūrei jai kaip su dagiu.

BEATRIČĖ

Benedictus! Kodėl gi *Benedictus?* Kurgi taikai su tuo *Benedictus?*

MARGARITA

Taikau? Nė negalvojau. Aš kalbu tik apie paprastą gydomąjį dagį. Gal manote, kad man atrodo, jog jūs įsimylėjusi? Ne, prisiekiu švenčiausia mergele, aš ne tokia kvaila, kad galėčiau manyti visa, apie ką pamanau. O aš ir nemanau galvoti, apie ką galėčiau pamanyti. Ir aplamai

[1] Gydomasis dagys *(lot.)*.

negaliu manyti,— nors ir nežinau, ką aš bemanau,— kad būtumėte įsimylėjusi ar galėtumėte įsimylėti. Toks buvo ir Benediktas, o dabar? Dabar pasidarė kaip visi kiti vyrai. Prisiekinėjo, kad niekados nevesiąs, o dabar srebia savo sriubą nemurmėdamas. Ar ir jūs pasikeisite,— nežinau, tik man rodos, kad jūs žiūrite tokiomis pat akimis, kaip ir visos kitos moterys.

BEATRIČĖ

Ir koks eiklus tavo liežuvis!

MARGARITA

Taip, šuoliuoja nešlubuodamas.

Grįžta Ursula

URSULA

Sinjora, pasiruoškitel Kunigaikštis, grafas, sinjoras Benediktas, Don Chuanas ir visi miesto kavalieriai susirinko palydėti jus į bažnyčią.

HERA

Padėkite man apsirengti, geroji sesele, geroji Margarita, geroji Ursula.

Visos išeina

V SCENA

Kitas kambarys Leonato rūmuose. Įeina Leonatas, paskui jį Spanguolė ir Krivulė.

LEONATAS

Ką *nori pasakyti, garbingasis mano kaimyne?*

SPANGUOLĖ

Po šimts, norėčiau su jumis turėti mažą komperenciją. Noriu jus deformuoti.

LEONATAS

Tai kalbėk, tik, susimildamas, trumpiau. Matai, aš neturiu laiko.

SPANGUOLĖ

Taip, pone, toks jau dabar laikas.

KRIVULĖ

Tikrai jis toks, pone.

LEONATAS

Kas gi yra, gerieji mano draugai?

SPANGUOLĖ

Štai kaimynas Krivulė, mano pone, kiek nukalba. Nors jis ir senas žmogus, maloningasis pone, bet jo protas nėra tiek sukvailėjęs, kaip aš, dieve padėk, to norėčiau. Ir vis dėlto duodu žodį, kad jis toks pat garbingas, kaip raukšlėta jo kakta.

KRIVULĖ

Taip, dėkui dievui, garbingas. Paimkite kiekvieną kitą senį — nebus už mane garbingesnis.

SPANGUOLĖ

Kam čia tie palyginimai. Liaukis, kaimyne Krivule.

LEONATAS

Brolyčiai, jūs monotoniški!

SPANGUOLĖ

Jūsų malonybė vadina mus taip tik iš mandagumo, bet mes esame tik vargšai jo didenybės valdininkai. O jeigu aš ir būčiau toks monotoniškas, kaip karalius, tai iš visos širdies šia monotonija apdovanočiau jūsų malonybę.

LEONATAS

Visą savo monotoniją man? Cha-cha!

SPANGUOLĖ

Tikrai taip, nors jos ir tūkstančiu svarų daugiau būtų, nes mieste tokia gera jūsų didenybės reputacija, kaip niekieno kito. Nors aš ir vargšas žmogutis, bet džiaugiuosi, tai girdėdamas.

KRIVULĖ

Taip pat ir aš.

LEONATAS

Bet norėčiau sužinoti, ką ruošiatės man pasakyti?

KRIVULĖ

Taigi, pone, mūsų sargyba,— man nedrąsu deformuoti jūsų kilnybę,— sulaikė šią naktį porą tokių niekšingų sukčių, kokių gali būti Mesinoje.

SPANGUOLĖ

Geras senukas, pone! Jis nuolatos plepa, bet sakoma: „Senatvė ateina, protas išeina." Atleisk jam, dieve, ko jis neregėjo savo gyvenime. Teisinga patarlė, gerasis mano kaimyne Krivule, teisinga, dievobaimingas tu žmogau. Bet vis dėlto, jeigu du žmonės joja vienu arkliu, tai vienas turi sėdėti užpakaly. Jis doriausios širdies, mano pone, dievaži, doriausios. Toks jis jau, kaip ir kiekvienas, kuris kremta plutą. Bet ačiū dievui,— žmonės ne visi vienodi. Taip, deja, mielasis mano kaimyne.

LEONATAS

Tikrai, kaimyne, jam toli iki tavęs.

SPANGUOLĖ

Tai jau dievo dovana.

LEONATAS

Aš turiu eiti.

SPANGUOLĖ

Dar pora žodžių, maloningasis pone. Mūsų sargyba tikrai sučiupo du sutartinus asmenis, ir mes norėtume, kad jie būtų šįryt iškvosti jūsų malonybės akivaizdoje.

LEONATAS

Iškvoskite patys ir atneškite man protokolą. Aš labai skubu, kaip matote.

SPANGUOLĖ

Bus viskas užmetrikoluota.

LEONATAS

Prieš išeidami išgerkite stiklą vyno. Likite sveiki!

Įeina tarnas

TARNAS

Maloningas pone, svečiai laukia, kada atiduosite savo dukrą jos vyrui.

LEONATAS

Einu. Aš pasiruošęs.

Leonatas ir tarnas išeina

SPANGUOLĖ

Tai eik, drauguži, eik pas Prancišku Anglį ir pasakyk, tegu atsineša į kalėjimą plunksną ir rašalinę. Mes ten ištardysime tuos nenaudėlius.

KRIVULĖ

Tai reikia su protu padaryti.

SPANGUOLĖ

Mes nepasigailėsime proto, būk tikras. Čia užteks tos košės (rodo į galvą) jiems suriesti į ožio ragą. Tik pašaukite mokytą raštininką, kuris visą tą metrikolą užrašytų. Susitiksime kalėjime.

Išeina

KETVIRTAS VEIKSMAS

I SCENA

Bažnyčioje.
Įeina Don Pedras, Don Chuanas, Leonatas, Vienuolis, Klaudijus, Benediktas, Hera, Beatričė ir kiti.

LEONATAS

Trumpiau, tėve Pranciškau. Atlikite tik jungtuvių apeigas. Pamokslą apie jų pareigas paskui pasakysite.

VIENUOLIS

Jūs atėjote čia, mano sinjore, sudaryti vedybinę sąjungą su šia mergaite?

KLAUDIJUS

Ne.

LEONATAS

Jis čia atėjo tuoktis su ja, o vedybinę sąjungą sudarysite jūs, tėve.

VIENUOLIS

Sinjora, jūs atėjote čia tuoktis su grafu?

HERA

Taip.

VIENUOLIS

Jeigu kuriam iš jūsų yra žinoma kokia slapta kliūtis, dėl kurios negalite būti sutuokti, prašau ją paskelbti vardan jūsų sielos išganymo.

KLAUDIJUS

Ar jūs žinote kokią kliūtį, Hera?

HERA

Ne, mano brangusis.

VIENUOLIS

O jūs, grafe?

LEONATAS

Aš drįstu už jį atsakyti: ne.

KLAUDIJUS

O... Ko tik neišdrįsta žmonės! Ir kam jie nesiryžta! Ir ko jie kasdien nedaro, patys nežinodami, ką daro!

BENEDIKTAS

Kas tai? Jaustukai? Na, yra ir linksmesnių, pavyzdžiui: cha-cha-cha!

KLAUDIJUS

Palauk, vienuoli! Vieną žodį, tėve!
Ar savo dukterį man atiduodat
Lengva tyra širdim, visai laisvai?

LEONATAS

Taip pat laisvai, kaip man ją davė dievas.

KLAUDIJUS

Tai kuo gi aš galėčiau atsilygint,
Kad tokią brangią dovaną atsverčiau?

DON PEDRAS

Nieku. Nebent ją sugrąžindamas atgal.

KLAUDIJUS

Pamokėt, kunigaikšti, ką daryti.
Paimkit ją atgal sau, Leonatai!
Puvėsių vaisium nevaišinkit draugo!

Juk jos dorybė — tik daili apgaulė.
Štai pažiūrėkit: rausta lyg mergelė!
Kaip nuodėmė klastinga moka slėptis
Gudriai po uždanga tyros skaistybės!
Ar jos skruostų rausvumas jums neskelbia,
Kad ji dora? Visi, kurie ją regit,
Ar neprisiektumėt iš josios veido,
Kad ji yra dar nekalta mergelė?
O iš tikrųjų ji gerai pažįsta
Aistringo guolio nuodėmingą karštį.
Ne iš drovumo rausta ji,— iš gėdos.

LEONATAS

Ką reiškia tai, sinjore?

KLAUDIJUS

Kad savęs
Su pasileidėle susiet nenoriu.

LEONATAS

Sinjore mano! Jei palaužėt patys
Mergautinį jaunystės atsparumą
Ir patys jai išplėšėt nekaltybę...

KLAUDIJUS

Jūs norit pasakyt, kad aš čia kaltas,
Kad, paveikta glamonių, nusileido
Ji man, kaip būsimajam savo vyrui?
Tuo geidžiate sumažint josios kaltę?
Ne, Leonatai!
Aš jos negundžiau net nė žodeliu,
Tiktai kaip brolis seseriai kalbėjau
Apie nuoširdžią ir skaisčiausią meilę.

HERA

Ar jums kada kitokia aš atrodžiau?

KLAUDIJUS

Šalin su tuo atrodymu klastingu!
Iš veido jūs skaistesnė už Dianą,

Už pumpurą, kuris vos pražydėjo,
Bet jūs nesantūresnė už Venerą,
Nes jūsų gyslose pulsuoja kraujas,
Toks pat, kaip ir laukinių gyvulių.

HERA

Gal sergate, sinjore? Ką jūs kalbat?

KLAUDIJUS

Ko tylit, kunigaikšti?

DON PEDRAS

Ką sakysiu?
Pats savo garbę suteršiau, kad stengiaus
Pripiršt ištvirkėlę geriausiam draugui.

LEONATAS

Sapnuoju ar iš tikro tai girdžiu?

DON CHUANAS

Ne, pone, tai ne sapnas, tai tiesa.

BENEDIKTAS

į šalį

Nepanašu visai į vestuves.

HERA

Tiesa? O mano dieve!

KLAUDIJUS

Leonatai!
Ar aš čia stoviu? Ar čia kunigaikštis?
Čia kunigaikščio brolis? Ar čia Hera?
Ar mūsų akys iš tikrųjų regi?

LEONATAS

Taip, visa tai tiesa, bet kas iš to?

KLAUDIJUS

Man leiskite paklausti jūsų dukrą
Ir savo žodžio tėviška galia
Jai atsakyti liepkite teisybę.

LEONATAS

Prašau, dukrele, atsakyk teisybę!

HERA

O viešpatie! Ko iš manęs jie nori?
Kam reikalingas šitoksai kvotimas?

KLAUDIJUS

Kad paaiškėtų tikras jūsų vardas.

HERA

Ar aš esu ne Hera? Kas galėtų
Bent vienu priekaištu suteršt šį vardą?

KLAUDIJUS

O viešpatie! Viena tik Hera gali
Suteršti Heros garbę ir skaistybę.
Su kokiu vyru vakar jūs kalbėjot
Vėlai nakčia, tarp dvyliktos — pirmos?
Jei esat nekalta, tai atsakykit!

HERA

Tada su jokiu vyru nekalbėjau.

DON PEDRAS

Matau, kad esate tikrai kalta.
Man gaila, Leonatai, bet prisiekiu,
Kad aš ir Klaudijus, ir mano brolis, —
Trise mes matėme, kaip ji nakčia
Tą valandą kalbėjosi pro langą
Su kažin kokiu valkata. Jisai,
Visai nesivaržydamas, begėdis,
Plepėjo apie šlykščią jųjų meilę
Ir pasimatymus dažnus, kuriuos
Abu slapčia turėjo.

DON CHUANAS

Tfu! O gėda!
Net prisiminti jų šnekas koktu!
Joms pakartot, klausos mūs neįžeidžiant,
Kalba neturi kiek kuklesnių žodžių.
Na ką, sinjora! Baisiai gaila man,
Kad tu esi ištvirkėlė tokia.

KLAUDIJUS

O Hera, jeigu būtų tau širdis
Bent pusę tiek skaisti, kiek veidas,
Kokia tu būtum dieviškai graži!
Tai lik sveika, biauriausia ir gražiausia,—
Skaistybė nuodėminga, nuodėmė skaisti!
Aš tavo meilei užkeliu vartus,
Biauriu įtarimu akis uždengsiu,
Kad grožyje šlykštynę vien įžvelgčiau,
Kad niekada manęs jis nežavėtų.

LEONATAS

Kas duos man durklą persivert krūtinę?

Hera alpsta

BEATRIČĖ

Kas tau, sesuo? Ko parkritai?

DON CHUANAS

Eime!
Sugniuždė ją atidengta apgaulė.

Don Pedras, Don Chuanas, Klaudijus
ir kiti išeina.

BENEDIKTAS

Kas jai yra?

BEATRIČĖ

Ji miršta, dieve mano!
O Hera, Hera! Gelbėkite, dėde!
Padėkit, Benediktai! Ak vienuoli!

LEONATAS

Neatitrauk, likime, savo rankos!
Mirtis — jos gėdai prieglobstis geriausias,
Kokio jai trokšti galima.

BEATRIČĖ

O Hera!

VIENUOLIS

Nurimkite, sinjora!

LEONATAS

Jau gyva?

VIENUOLIS

Kodėl nebus gyva?

LEONATAS

Kaip tai kodėl?
Ar jai neprikiša pasaulis gėdos?
Argi neišdavė nuraudę skruostai
Baisios jos nuodėmės? Numirk verčiau,
Nebeatmerk akių, nes aš, pamatęs,
Kad tu drįsti ištverti savo gėdą,
Pats savo rankomis tave pribaigsiu!
Kodėl tik vieną aš tave turiu?
Kodėl aš skundžiaus nedosnia gamta,
Kad ji man nedavė daugiau vaikų?
Dabar man ir vienos tavęs per daug!
Kodėl tu visada atrodei man
Tokia miela? Kodėl prie mano durų
Koks elgeta man nepaliko vaiko,
Kurį priglaudęs būčiau, užauginęs,
Ir, jeigu jis taip būtų susitepęs,
Galėjau tart: ne mano čia kaltė,
Priklauso įsčioms svetimoms ši gėda.
Bet ji gi — mano, mano numylėta,
Garbė ji mano, džiaugsmas mano!

Aš, ją brangindamas, taip didžiavausi,
Kad priklausiau greičiau ne sau, o jai.
O ką jinai?.. Tokian purvan nugrimzdo,
Kad gėdai jos nuplauti neužtektų
Vandens net jūroj, kad pristigtų druskos
Apsaugoti jos kūną nuodėmingą
Nuo supuvimo.

BENEDIKTAS

Ak, kantrybės, pone!
Mane apstulbino čia viskas taip,
Kad nežinau, nei ką manyt.

BEATRIČĖ

Prisiekiu,
Sesuo yra biauriausiai apšmeižta.

BENEDIKTAS

Ar jūs kartu miegojot vakar naktį?

BEATRIČĖ

Ne, vakar atskirai, bet visą laiką
Mes visada miegodavom kartu.

LEONATAS

Taip, taip! Negali būti abejonės!
Tiesa už pačią geležį tvirtesnė.
Ar pamelavo tiedu kunigaikščiai?
Ar grafas Klaudijus taip pat meluotų,
Ją taip labai mylėjęs, kad jos gėdą
Aplaistė ašarom. Šalin nuo jos!
Išeikite! Tegu numiršta ji!

VIENUOLIS

Man duokit žodį tart.
Tiktai todėl aš taip ilgai tylėjau
Ir įvykiams laisvai plėtotis leidau,
Kad nuotaką stebėčiau. Aš mačiau,

Kaip kaito šimtą kartų jos veidai,
Kaip šimtą kartų drovų paraudimą
Nustelbė angeliška nekaltybė,
O akyse įsižiebė ugnis,
Sudegindama visą įtarimą,
Kurį jai metė tiedu kunigaikščiai.
Jūs galite vadint mane kvailiu
Ir netikėt įgytu mano mokslu,
Kuris patvirtintas patirtimi.
Jūs galite negerbti mano metų,
Ganytojiško mano pašaukimo,
Vienuolio apdaro, bet aš sakau,
Kad ši miela sinjora nekalta,
Kad čia baisi klaida.

LEONATAS

Šventasis tėve,
Negali šito būt. Regėjot patys,
Kad ji dar neprarado dievo baimės
Ir melaginga priesaika nedrįso
Padvigubinti nuodėmės. Tai kam
Išteisint bandote jos aiškią kaltę,
Kuri visiems matyti kaip ant delno?

VIENUOLIS

Sinjora, kas tas vyras, čia minėtas?

HERA

Tai žino tie, kurie man metė kaltę,
Aš — jokio nežinau. Ir jeigu aš
Kada pažinus būčiau tokį vyrą
Daugiau, nei dera moteries kuklumui,
Teneatleidžia nuodėmių man dievas!
O mano tėve! Jei gali įrodyt,
Kad aš netinkamu laiku mačiausi
Su kokiu vyru ar kad vakar naktį
Su kuo įtartinu slapčia kalbėjaus, —
Išsižadėk manęs, nekęsk, užmušk!

VIENUOLIS

Matyt, tie kunigaikščiai apsiriko.

BENEDIKTAS

Bet du iš jų yra garbingi vyrai,
Ir jeigu juos kas būtų suklaidinęs,
Tai gal tik Don Chuanas pavainikis,—
Jis visą laiką verčiasi niekšybėm.

LEONATAS

Aš nežinau. Bet jei tiesa, ką sakė,
Tai šitom rankom dukrą sudraskysiu,
O jei ji apšmeižta, tai sugebėsiu
Pamokyti akiplėšą didžiausią.
Dar ne visai atšalo mano kraujas
Ir amžius neaptemdė mano proto,
Neatėmė Likimas turtų man,
Ir neganduos nepraradau brangių draugų.
Pamintą mano garbę regint, jiems
Nestigs drąsos, jėgų ir sumanumo,
Ir artimųjų paramos, ir lėšų
Atkeršyti šmeižikams.

VIENUOLIS

Kam karščiuotis!
Jūs paklausykit mano patarimo.
Juk jūsų dukrą mirusia palaikė,
Išeidami iš čia, tie kunigaikščiai.
Tai laikinai paslėpkit ją kur nors,
Paskelbę, kad jinai iš tikro mirė.
Nešiokit gedulą, šeimos kapus
Graudinga epitafija pagerbkit
Ir laidotuvių apeigas atlikit.

LEONATAS

Tai kas gi bus iš to? Ir ką padės?

VIENUOLIS

Jei viskas pasiseks, tada šmeižėjai
Pradės užjausti ją, o tai svarbu.

Bet aš tikiuosi, kad iš šios nelaimės
Mes galime sulaukt didesnio gėrio.
Tik reikia kuo plačiau paskleisti žinią,
Kad numirė jinai kaip tik tada,
Kai buvo jai baisi kaltė mesta.
Tuomet kiekvienas jos pradės gailėtis
Ir viską jai atleis. Jau taip yra:
Ką turime — nevertiname niekad,
Kol tuo naudojamės, bet vos prarandam,
Tuoj imame brangint ir gailim to,
Ko neseniai, turėdami, nematėm.
Taip atsitiks ir Klaudijui, išgirdus,
Kad žuvo ji nuo jo tulžingų žodžių.
Tada jinai vėl taps jam idealas,
Ir jo vaizduotėje kiekvienas bruožas
Daug meilesniu, prakilnesniu pavirs,
Ir sielos akimis jisai regės
Ją daug gražesnę, nei gyva ji buvo.
Jis ims gailėtis, jeigu ją mylėjo,
Ir graužtis, kad apkaltino per žiauriai,
Nors ir manys, kad ji ne be dėmės.
Tegu! Bet būkite tikri, kad laimė
Kur kas didesnė mums nušvis, nei aš
Dabar jums moku žodžiais nusakyti.
O jei ir nepasieksim šito tikslo,
Vis tiek jos tariamos mirties staigumas
Visus jos nešlovės gandus nustelbs,
Ir jūs tada galėsit ją paslėpti,—
O tai pritiktų sutryptai jos garbei,—
Kur nuošaliau į kokį vienuolyną
Nuo apkalbų, liežuvių ir akių.

BENEDIKTAS

Sinjore Leonatai, paklausykit
Vienuolio patarimo. Nors esu
Aš Klaudijaus ir kunigaikščio draugas,
Bet paslaptį, prisiekiu jums, laikysiu
Kaip sielą kūne.

LEONATAS

Sielvartas taip slegia,
Kad griebčiausi nors ir menkiausio šiaudo.

VIENUOLIS

Tebūna taip. Tik proto nepraraskit!
Kiekvienas skausmas turi savo vaistą.

Herai

Tai mirki, kad gyventum! Būk kantri!
Vestuvės tavo gal tik atidėtos.

Vienuolis, Hera ir Leonatas išeina.

BENEDIKTAS

Sinjora Beatriče, jūs visą laiką verkėt?

BEATRIČĖ

Taip, ir dar ilgai verksiu.

BENEDIKTAS

Aš to nenorėčiau.

BEATRIČĖ

Kam jums dar nenorėti,— aš vis tiek verkiu.

BENEDIKTAS

Tikrai, aš manau, kad jūsų gražioji pusseserė apšmeižta.

BEATRIČĖ

Ak, kaip aš vertinčiau tą žmogų, kuris įrodytų ją esant nekaltą.

BENEDIKTAS

O ar yra galimybė padaryti tokią draugišką paslaugą?

BEATRIČĖ

Galimybė yra, tik nėra draugo.

BENEDIKTAS

Ar gali tai padaryti vyriškis?

BEATRIČĖ

Tai vyriškio pareiga, bet ne jūsų.

BENEDIKTAS

Aš jus myliu už viską labiau pasaulyje. Argi tai ne keista?

BEATRIČĖ

Taip. Keista, kad apie tokį dalyką aš nieko nežinau. Aš taip pat galėčiau pasakyti, kad jus myliu už viską labiau pasaulyje, bet jūs netikėkite manimi, nors aš ir nemeluoju. Aš nieko nepripažįstu, nors nieko ir neneigiu. Man gaila pusseserės.

BENEDIKTAS

Prisiekiu savo kardu, Beatriče, tu myli mane.

BEATRIČĖ

Neprisiekinėkite kardu! Verčiau jį prarykite.

BENEDIKTAS

Aš juo prisiekiu, kad jūs mane mylite, ir aš priversiu tą, kuris bandys pasakyti, kad jūsų nemyliu, praryti mano kardą.

BEATRIČĖ

Ar tik neprarysite savo žodžių?

BENEDIKTAS

Su jokiu padažu, kuris kada nors galėtų būti išrastas. Prisiekiu, aš tave myliu.

BEATRIČĖ

Na, tai atleisk man, viešpatie!

BENEDIKTAS

Kuo gi nusidėjai, mieloji Beatriče?

BEATRIČĖ

Jūs laiku mane pertraukėte: aš taip pat norėjau prisiekti, kad jus myliu.

BENEDIKTAS

Pasakyk tai iš visos širdies.

BEATRIČĖ

Širdis atiduota jums: aš neturiu kuo prisiekti.

BENEDIKTAS

Įsakyk man ką nors dėl tavęs padaryti.

BEATRIČĖ

Nužudykite Klaudijų.

BENEDIKTAS

Ne, už nieką pasaulyje.

BEATRIČĖ

Jūs žudote mane savo atsakymu. Sudie!

BENEDIKTAS

Palauk, brangioji Beatriče.

BEATRIČĖ

Manęs jau nebėra, nors aš dar ir esu čia. Jūs neturite nė lašelio meilės. Ne, prašau, leiskite mane.

BENEDIKTAS

Beatriče!

BEATRIČĖ

Tikrai, aš noriu eiti.

BENEDIKTAS

Būkime bent draugais.

BEATRIČĖ

O taip! Juk saugiau būti mano draugu, negu kautis su mano priešu.

BENEDIKTAS

Ar Klaudijus tavo priešas?

BEATRIČĖ

Ar jis neįrodė, kad yra didžiausias niekšas, apšmeiždamas, paniekindamas ir nuplėšdamas mano pusseserės garbę? O, kad aš būčiau vyras! Kaip? Nešioti ją ant rankų, kol negavo jos rankos, o paskui ją viešai apkaltinti, aiškiai apšmeižti su tokiu akiplėšišku įniršiu? O dieve, kad aš būčiau vyras! Suėsčiau jo širdį prekyvietės aikštėje.

BENEDIKTAS

Klausyk, Beatriče...

BEATRIČĖ

Kalbėjo pro langą su vyriškiu! Graži pasaka!

BENEDIKTAS

Bet, Beatriče...

BEATRIČĖ

Miela Hera! Ją įžeidė, apšmeižė, pražudė.

BENEDIKTAS

Beat...

BEATRIČĖ

Kunigaikščiai ir grafai! Tikrai riteriškas poelgis! Gražus cukrinis grafas! Saldus sužadėtinis, tikrai! O, kad aš būčiau vyras arba turėčiau draugą, kuris pabūtų už mane vyru! Bet vyriškumas pavirto mandagiu linkčiojimu, narsumas — komplimentais, o vyrai — tuščiais gražbyliautojais ir saldžialiežuviais. Šiandien tas narsus kaip Herkulis, kuris meluoja ir prisiekinėja... Bet jeigu aš negaliu, nors ir noriu, pasidaryti vyriškiu, todėl mirsiu iš sielvarto kaip moteris.

BENEDIKTAS

Palauk, mieloji Beatriče! Prisiekiu šia ranka, aš myliu tave.

BEATRIČĖ

Iš meilės man panaudokite savo ranką kam geresniam, negu priesaikos.

BENEDIKTAS

Ar tikrai jūs įsitikinusi, kad grafas Klaudijus apšmeižė Herą?

BEATRIČĖ

Taip tikrai, kaip aš turiu protą ir sielą.

BENEDIKTAS

Užtenka, aš pasiryžau. Aš iššauksiu jį. Bučiuoju jūsų ranką ir atsisveikinu. Prisiekiu šia ranka, Klaudijus man brangiai atsimokės. Spręskite apie mane iš to, ką išgirsite. Eikite paguost savo pusseserės. Aš visiems sakysiu, kad ji mirusi. Likite sveika!

Išeina

II SCENA

Kalėjimas.
Įeina Spanguolė, Krivulė, Raštininkas, apsivilkę teisėjų mantijomis. Sargyba įveda Konradą ir Borachijų.

SPANGUOLĖ

Ar visa mūsų disamblėja susirinkusi?

KRIVULĖ

Ei, kėdę ir priegalvį raštininkui!

RAŠTININKAS

Kurie čia kruminaliniai?

SPANGUOLĖ

Po šimts, tai aš ir mano draugas.

KRIVULĖ

Taip, taip. Mes turime destrukciją jus iškvosti.

RAŠTININKAS

Bet kur yra kruminaliniai nusikaltėliai, kuriuos reikia iškvosti? Teprieina jie prie pono nuovado.

SPANGUOLĖ

Taip, po šimts, tegu prieina prie manęs. Kaip tavo vardas, drauguži?

BORACHIJUS

Borachijus.

SPANGUOLĖ

Prašau, užrašykite: Borachijus. O tavo, tamstele?

KONRADAS

Aš esu bajoras, pone, ir mano vardas — Konradas.

SPANGUOLĖ

Užrašykite: ponas bajoras Konradas. Ar jūs, vyručiai, tikite dievą?

KONRADAS IR BORACHIJUS

Taip, pone, mes tikimės.

SPANGUOLĖ

Užrašykite: jie tikisi, kad tiki dievą. Tik rašykite dievą pirma, nes, apsaugok dieve, kas gi būtų, jeigu dievas nestovėtų pirma tokių niekšų. Vyručiai, jau įrodyta, kad judu maža kuo tegeresni už klastingus apgavikus. Netrukus visi tuo įsitikins. Ką jūs galite apie save pasakyti?

KONRADAS

Pone, mes sakome, kad mes nesame tokie.

SPANGUOLĖ

Koks pašėlusiai gudrus vyras, užtikrinu jus. Bet aš jį sutvarkysiu. (Borachijui) Eikš, vyruti, arčiau, pasakysiu tau žodelį į ausį. Ponuli, sakau jums, visiems žinoma, jog esate biaurūs sukčiai.

BORACHIJUS

O aš jums sakau, pone, kad mes ne sukčiai.

SPANGUOLĖ

Gerai, stok į šalį. Dievaži, jie kalba kaip susimokę! Ar užrašėte, kad jiedu nėra sukčiai?

RAŠTININKAS

Ponas nuovade, jūs ne taip tardote. Reikia apklausti sargybą, kuri juos apkaltino.

SPANGUOLĖ

Taip, po šimts, tai bus geriausias būdas. Teprieina sargyba. Vyrai, aš įsakau jums kunigaikščio vardu apkaltinti šiuos du žmones.

PIRMAS SARGYBINIS

Va šitas žmogus, pone, sakė, kad Don Chuanas, kunigaikščio brolis, yra niekšas.

SPANGUOLĖ

Užrašykite: kunigaikštis Chuanas yra niekšas. Bet tai gryna diskriminacija — niekšu pavadinti kunigaikščio brolį.

BORACHIJUS

Ponas nuovade...

SPANGUOLĖ

Prašau, vyruti, nutilti. Tavo fazionomija, dievaži, man nepatinka.

RAŠTININKAS

Ar girdėjote, ką jis dar sakė?

ANTRAS SARGYBINIS

Ogi kad gavo iš Don Chuano tūkstantį dukatų už melagingą sinjoros Heros apkaltinimą.

SPANGUOLĖ

Tikras apiplėšimas, kokį tik galima įsivaizduoti.

KRIVULĖ

Prisiekiu mišiomis, tikrai taip!

RAŠTININKAS

Ką dar sakė, žmogau?

PIRMAS SARGYBINIS

Ir kad grafas Klaudijus nutarė, pasak jo, prieš visus bažnyčioje paniekinti Herą ir jos nevesti.

SPANGUOLĖ

Koks niekšas! Už tai būsi pasmerktas į amžiną rojaus ugnį!

RAŠTININKAS

Ką dar?

ANTRAS SARGYBINIS

Tai viskas.

RAŠTININKAS

Ir tai yra daugiau, vyručiai, negu jūs galite išsiginti. Kunigaikštis Don Chuanas šį rytą slapta pabėgo. Hera tikrai buvo sutinkamai su šia priežastim apkaltinta, sutinkamai su šia priežastim atstumta ir iš to išplaukiančio sielvarto staiga mirė. Ponas nuovade, įsakyk juos surišti ir nuvesti pas Leonatą. Aš tuojau einu ir supažindinsiu jį su gautais tardymo rezultatais.

Išeina

SPANGUOLĖ

Gerai, uždėkite jiems rožančių.

KRIVULĖ

Ne rožančių, o pančius!

KONRADAS

Šalin, mulki!

SPANGUOLĖ

Dieve mieliausias, kurgi raštininkas? Jis turi užrašyti: kunigaikščio valdininkas mulkis. Ei, stipriai surakinkit jį grandinėmis! Niekingas padaras!

KONRADAS

Šalin tu, asile, tikras asile!

SPANGUOLĖ

Kaip? Tu nedespektuoji mano tarnybos? Tu nedespektuoji mano amžiaus? Ak, kad čia būtų raštininkas ir užrašytų, jog aš asilas. Bet nors tai ir neužrašyta, neužmirškite, žmonės, kad aš asilas. Vis dėlto atsiminkite, kad aš asilas! Tu, nenaudėli, esi baisiai moralus, ir tatai aš įrodysiu su patikimais liudininkais. Aš esu protingas žmogus, ir dar daugiau — kunigaikščio valdininkas, ir dar daugiau — šeimos galva, ir dar daugiau — ne prastesnis už kiekvieną padorų pilietį Mesinoje. Ir, be to, aš esu žmogus, kuris žino įstatymus — štai kas! Ir kuris turi daug pinigų,— štai kas! Taigi matai — aš žmogus su daugeliu defektų. Aš turiu du mundurus — štai kas! Ir aplamai aš žmogus nepėsčias. Išveskite jį. Kaip gaila, kad neužrašyta, jog aš asilas!

Išeina

PENKTAS VEIKSMAS

I SCENA

Priešais Leonato rūmus.
Įeina Leonatas ir Antonijus.

ANTONIJUS

Jei taip darysi, pats save pribaigsi!
Neišmintinga graužtis taip be galo.

LEONATAS

Prašau — atstok su savo patarimais.
Jie pro ausis praeina, kaip vanduo
Pro rėtį. Nekalbėk čia man tuščiai,
Ausų nekvaršink veltui su paguoda.
Lai guost mane pabando toks žmogus,
Kurio skriauda tolygi mano skriaudai,
Kuris kaip aš mylėjo savo dukrą,
Kuriam išplėštas buvo tėvo džiaugsmas.
Tegu mane kantrybės moko toks,
Kurio kančia prilygsta mano kančiai
Ir skausmas atitinka mano skausmą,
Kurio karčiausias sielvartas tolygus
Kiekvienu bruožu, atspalviu, šešėliu.
Tai, jeigu toks šypsosis, glostys barzdą,
Užuot vaitojęs, tars: „Šalin, nelaime!"
Ir sąmoju užlopys savo bėdą,
O vyno rūsyje nugirdys skausmą,—
Atvesk greičiau, jei rasi, tokį žmogų,
Iš jo mielai kantrybės pasisemsiu.
Bet tokio nėr žmogaus, nes žmonės, broli,
Kitiems raminti gali tokį skausmą,
Kurio nejaučia patys. Jeigu tenka
Patiems jo paragaut, tuojau pavirsta

Vien įniršiu visi jų patarimai,
Nors juos kitiems jie siūlė tarsi vaistą,
Šilkiniais siūlais raizgė baisią gėlą,
Malšino didį sielos skausmą žodžiais.
Ne, ne! Nors įprasta patarti tiems,
Kurie po sielvarto našta suklumpa,
Tačiau kiekvienas tuoj pristigs stiprybės,
Kai jam pačiam teks visa tai ištverti.
Todėl susilaikyk nuo patarimų,
Nes mano skausmas šaukia daug garsiau,
Kaip tavo išmintingi įspėjimai.

ANTONIJUS

Tai kuo gi vyras skiriasi nuo vaiko?

LEONATAS

Prašau, nutilk! Ir aš esu žmogus.
Dar niekada nebuvo filosofo,
Kuris dantų skaudėjimą pakęstų,
Nors dėstė raštuos dieviškai gražiai,
Kad skausmas tik niekai atsitiktiniai.

ANTONIJUS

Bet nekentėk pats vienas, o priversk
Kentėt ir tuos, kurie tau skaudžiai smogė.

LEONATAS

Čia tu teisus. Aš taip ir padarysiu.
Širdis man sako — Hera nekalta.
Lai Klaudijus tai žino, kunigaikštis,—
Visi, kurie ją apšmeižė piktai.

ANTONIJUS

Štai eina Klaudijus ir kunigaikštis.

Įeina Don Pedras ir Klaudijus

DON PEDRAS

Laba diena!

KLAUDIJUS

Laba diena abiem!

LEONATAS

Klausykite, sinjorai!

DON PEDRAS

Mudu skubam!

LEONATAS

Jūs skubate? Tai ką, laimingo kelio!
Bet ko jūs skubate?.. Tiek to! Vis tiek!

DON PEDRAS

Kivirčo ieškot su mumis, sinjore?

ANTONIJUS

Jei čia kivirčas ką padėtų,
Seniai iš mūsų vienas būtų žuvęs.

KLAUDIJUS

Kas įžeidė jį skaudžiai?

LEONATAS

Tu, melagi!

Gali už kardo nesigriebt,— tavęs
Aš nebijau.

KLAUDIJUS

Tegu ranka nudžiūtų,
Jei kardo stverčiausi aš prieš senelį.
Tik taip prisiliečiau iš papratimo.

LEONATAS

Gali nesišaipyt iš mano žodžių.
Taip kalba ne kvailys ir ne senelis,
Kuris didžiuojas, prisidengęs amžium,
Kad pasielgtų taip, kaip jaunikaitis,

Jei ne senatvė. Tiesiai tau sakau:
Tu apšmeižei nekaltą mano dukrą,
Ir aš turiu, užmiršęs savo rangą,
Senatvę žilą, sunkią metų naštą,
Į rūsčią dvikovą tave iškviesti.
Aš tvirtinu: išniekinai man dukrą,
Jai širdį pervėrei biauriu šmeižtu.
Dabar kapuos ji guli tarp senolių,
Kur niekad neįžengs joks šmeižtas,—
Užtraukė gėdą jai vien tavo melas.

KLAUDIJUS

Ar mano melas?

LEONATAS

Taip, aš tau sakau!

DON PEDRAS

Sinjore, netiesa!

LEONATAS

Kad tai tiesa,
Jam dvikovoj įrodysiu tuoj pat,
Nors jis fechtuotojas yra įgudęs,
Nors jis dar jaunas, kupinas jėgų.

KLAUDIJUS

Atleiskite, bet kautis aš nenoriu.

LEONATAS

Ką, nedrįsti? Tu nužudei man dukrą;
Mane nukovęs — tu, berniuk, bent vyrą
Nužudęs būsi.

ANTONIJUS

Ne, jisai turės
Abudu vyrus mus nukaut. Tiek to!
Aš pirmas iš eilės į kovą stosiu.
Eikš, atsakyk už šmeižtą! Eikš, vaikine!

Eikš, geltonsnapi, aš tave išlupsiu!
Bajoro žodis, kailį tau iškaršiu.

LEONATAS

Bet, broli...

ANTONIJUS

Nekliudyk! Juk žino dievas,
Kaip aš labai mylėjau dukterėčią,
Kurią šmeižtais nužudė šitie niekšai.
Jiems stoti dvikovon taip pat baugu,
Kaip man paimt už geluonies gyvatę.
Ei, pienburniai! Plevėsos, pagyrūnai!

LEONATAS

Brolau Antonijau...

ANTONIJUS

Tu nesijaudink!
Aš juos gerai, lig panagių, pažįstu,
Šiuos melagius, akiplėšas, pliuškius,
Kurie tik šmeižti ir meluoti moka,
Kvailių parėduos didvyrius vaidinti,
Tik šaukti ir grūmoti, o kai reikia,
Nedrįsta stot į kovą,— štai ir viskas.

LEONATAS

Bet paklausyk, brolau...

ANTONIJUS

Tu nesirūpink!
Aš pats susitvarkysiu, leisk man veikti.

DON PEDRAS

Nenorim jūsų erzinti, sinjorai,
Apgailestaujam iš visos širdies,
Kad mirė jums duktė, tačiau prisiekiu,
Jog pagrįstai apkaltinta ji buvo.

LEONATAS

Bet, kunigaikšti...

DON PEDRAS

Neklausau.

LEONATAS

Ak, ne?
Klausyt nenorite? Eime, brolau!
Aš juos priversiu išklausyt mane.

ANTONIJUS

Taip! Taip! Arba kuris iš mūsų kris!

Leonatas ir Antonijus išeina

DON PEDRAS

O štai ateina tas, kurio ieškojom.

Įeina Benediktas.

KLAUDIJUS

Na, sinjore, kas naujo?

BENEDIKTAS

Laba diena, jūsų šviesybe!

DON PEDRAS

Sveikas, sinjore! Jūs atėjote beveik laiku išskirti beveik įvykusių peštynių.

KLAUDIJUS

Jei dar kiek, tai du bedančiai seniai kaip mat būtų nukandę mums nosis.

DON PEDRAS

Leonatas su broliu. Ką tu pasakysi? Jei būtų tekę mums kautis, vargu ar būtume jiems buvę per jauni?

BENEDIKTAS

Neteisingame ginče negali pasireikšti tikras narsumas. Aš jūsų abiejų ieškau.

KLAUDIJUS

O mudu jau seniai ieškome tavęs. Mus kažkodėl užgulė baisi melancholija, ir norėtume prasiblaivyti. Ar neatsirastų pas tave kiek sąmojo?

BENEDIKTAS

Jo yra makštyse,— ar šmaukštelėti juo?

DON PEDRAS

Tai tu savo sąmojį nešioji prie šono?

KLAUDIJUS

Taip dar niekas nedarė, nors daug kam jų sąmojis išeina per šonus. Aš paprašysiu šmaukštelėti juo, kaip muzikantus smičium. Pašmaikštauk, palinksmink mus!

DON PEDRAS

Garbės žodis, jis atrodo išblyškęs. Tu sergi ar pyksti?

KLAUDIJUS

Būk vyras! Jeigu priežodis sako, kad sielvartas ir katę pribaigia, tai tu esi toks smarkus, kad gali net sielvartą pribaigti.

BENEDIKTAS

Sinjore, jeigu jūs taikote savo sąmojais į mane, tai aš atremsiu juos, sukryžiavęs ietis. Prašau, kalbėkime apie ką kita.

KLAUDIJUS

Tai duokite jam naują ietį. Savąją jis nerangiai sulaužė.

DON PEDRAS

Prisiekiu dangaus šviesa, jis vis daugiau ir daugiau niaukiasi. Atrodo, jis nejuokais pyksta.

KLAUDIJUS

Jeigu taip, tai jis žino, kur ieties smaigalys, kur — kotas.

BENEDIKTAS

Leiskite jums pasakyti žodį į ausį?

KLAUDIJUS

Viešpatie, kad tik nekviestų dvikovon!

BENEDIKTAS

tyliai Klaudijui

Jūs niekšas. Aš nejuokauju. Ir tai įrodysiu, kaip norėtumėte, kuo norėtumėte ir kada norėtumėte. Reikalauju satisfakcijos, arba jus paskelbsiu bailiu. Jūs nužudėte puikią mergaitę ir už jos mirtį brangiai sumokėsite. Laukiu atsakymo.

KLAUDIJUS

Aš mielai priimčiau kvietimą ir tikiuosi, kad mane gerai pavaišinsite.

DON PEDRAS

Kas? Vaišės? Vaišės?

KLAUDIJUS

Taip, aš jam dėkingas. Jis kviečia mane veršio galvai ir vištgaidžiui. Jeigu aš nemokėsiu kaip reikiant jų padalinti į porcijas, tai galite sakyti, kad mano peilis niekam vertas. Bet ar kartais neatrasiu aš ten ir šauniosios slankos?

BENEDIKTAS

Sinjore, jūsų sąmojis šauna pro šalį, nieko neužgaudamas.

DON PEDRAS

Aš papasakosiu tau, kaip aną dieną Beatričė gyrė tavo sąmojį. Aš jai pasakiau, kad tu turi taiklų sąmojį. „Tikrai,— atsakė ji, — taiklų, bet silpną." — „Ne, — tariau aš, — stiprų sąmojį." — „Teisingai, — pasakė ji, — stiprų, bet grubų." — „Ne, — atsakiau aš, — švelnų sąmojį." — „Tikrai, — atkirto

ji, — tokį švelnų, kad jis net nepaliečia." — „Bet, — pasakiau, — tas vyras su galva." — „Žinoma, — atsakė ji, — jis tikras galvočius." — „Be to, — pasakiau, — jis moka ne vieną kalbą." — „Tuo tikiu, — atsakė, — pirmadienį vakare jis man prisiekė vieną dalyką, o antradienį rytą jau išsižadėjo, — taigi jis dvikalbis, kalba dviem skirtingom kalbom." Ir taip ji visą valandą vertė aukštyn kojom šauniuosius tavo privalumus, bet galų gale atsidususi pareiškė, kad tu esi puikiausias vyras visoje Italijoje.

KLAUDIJUS

Paskui graudžiai pravirko ir pasakė, kad tu jai visai nerūpi.

DON PEDRAS

Taip, tai tiesa. Jeigu jinai nejaustų tokios mirtinos neapykantos, tai nuoširdžiai jį pamiltų. Senio duktė mums viską papasakojo.

KLAUDIJUS

Viską, viską. Ir dar tai, kaip „dievas matė jį pasislėpusį sode".

DON PEDRAS

Bet kada gi mes įstatysime laukinio jaučio ragus išmintingajam Benediktui ant galvos?

KLAUDIJUS

Taip, su užrašu: „Čia yra vedęs vyras Benediktas."

BENEDIKTAS

Lik sveikas, berniuk! Tu mane supratai. Aš palieku jus su jūsų plepalais. Jūs švaistotės sąmoju kaip pagyrūnai kardu, bet, ačiū dievui, nieko nesužeidžiat. Leiskite padėkoti, jūsų šviesybe, už jūsų malones. Aš turiu palikti jus. Jūsų brolis, tas pavainikis, pabėgo iš Mesinos. Jūs visi drauge nužudėte nekaltą gražią merginą. O su šituo sinjoru pienburniu mes dar susitiksime. Kol kas viso labo jam!

Benediktas išeina

DON PEDRAS

Jis rimtai kalbėjo.

KLAUDIJUS

Ir net labai rimtai. Ir esu tikras, kad iš meilės Beatričei.

DON PEDRAS

Ir iškvietė tave į dvikovą?

KLAUDIJUS

Pagal visas taisykles.

DON PEDRAS

Kaip juokingai atrodo žmogus, kai jis laksto užsimovęs kelnes ir užsivilkęs švarką, o protą palikęs namie.

KLAUDIJUS

Jis jaučiasi kaip milžinas prieš beždžionę, bet iš tikrųjų beždžionė prieš tokį vyrą — išminčius.

DON PEDRAS

Bet *užtenka*. Reikia į dalyką rimtai pažiūrėti. Jis, berods, pasakė, kad mano brolis pabėgo?

Įeina Spanguolė, Krivulė ir sargybiniai su Konradu ir Borachijum.

SPANGUOLĖ

Eime, ponaiti, eimel Jeigu teisingumas tavęs nesudoros, tai jis savo svarstyklėse niekada nieko protingo nebesvers. Nors tu ir veidmainys prakeiktas, viską iš tavęs ištrauks.

DON PEDRAS

Kas yra? Du mano brolio globotiniai surišti. Ir vienas jų — Borachijus!

KLAUDIJUS

Pasiteiraukite, kuo jie nusikalto, jūsų šviesybe.

DON PEDRAS

Pareigūnai, kuo šitie vyrai nusikalto?

SPANGUOLĖ

Po šimts, maloningas pone, jie neteisingai įskundė. Be to, kalbėjo netiesą, antra — jie šmeižikai, pagaliau šešta ir galutinai — apkalbėjo vieną mergaitę, trečia — patvirtino neteisingus dalykus, ir aplamai — jie melagiai ir niekšai.

DON PEDRAS

Pirmiausia, aš tave klausiu, ką jie padarė? Trečia, aš tave klausiu, kuo jie nusikalto? Pagaliau šešta ir galutinai — už ką jie suimti? Ir aplamai, kuo jie kaltinami?

KLAUDIJUS

Štai kur nuoseklus dalyko suskirstymas į atskirus paragrafus! Dievaži, mintis ta pati, tik žodžiai kiti.

DON PEDRAS

Kuo jūs prasikaltote, ponai, kad surištus jus veda tardyti? Šitas mokytas sargybos nuovadas yra perdaug gudrus, kad galima būtų jį suprasti. Kokį nusikaltimą įvykdėt?

BORACHIJUS

Gerasis kunigaikšti, neleiskite manęs vesti į tardymą. Pats išklausykite mane, ir tegu grafas Klaudijus mane užmuša. Aš apgavau net jūsų pačių akis. Ko negalėjo atidengti jūsų išmintis, išaiškino šitie buki kvailiai. Jie naktį nugirdo, kaip aš pasakojau šitam žmogui, kad mane jūsų brolis Don Chuanas sukurstė apšmeižti sinjorą Herą; kaip jūs buvote nuvesti į sodą ir pamatėte mane besimeilinantį Margaritai, persirengusiai Heros drabužiais; kaip jūs paniekinote ją, atėjus vestuvių valandai. Mano niekšybė užrašyta į protokolą. Bet aš mieliau savo mirtimi ją užantspauduosiu, negu dar kartą pakartosiu savo gėdą. Sinjora mirė dėl mano ir mano pono klastingo apkaltinimo. Žodžiu, aš nieko netrokštu, tik bausmės už savo niekšybę.

DON PEDRAS

Klaudijui

Ar tau širdies nepervėrė jo žodžiai?

KLAUDIJUS

Jam kalbant, aš nuodų lyg atsigėriau.

DON PEDRAS

Borachijui

Tai mano brolis tam tave pakurstė?

BORACHIJUS

Taip, ir atlygino už tai jis gausiai.

DON PEDRAS

Jisai gyvena vien tik klastomis;
Niekšybę šią įvykdęs, ir pabėgo.

KLAUDIJUS

O Hera, man vėl spindi tavo vaizdas
Toks pat nekaltas, kokį aš mylėjau.

SPANGUOLĖ

Na, išveskite šiuos regresantus! Raštininkas šiuo metu jau spėjo apie viską pareformuoti sinjorą Leonatą. O jūs, gerieji žmonės, savo laiku ir savo vietoje, neužmirškite konfirmuoti, kad aš esu asilas.

KRIVULĖ

Štai ateina ponas sinjoras Leonatas su raštininku.

Įeina Leonatas ir Antonijus su Raštininku.

LEONATAS

Kur niekšas tas? Į jo akis pažvelgsiu,
Kad, susitikęs kitą tokį žmogų,
Galėčiau jo išvengt. Katras iš jų?

BORACHIJUS

Jei norite pažint skriaudėją savo,
Pažvelkit į mane.

LEONATAS

Tai tu tas niekšas,
Kuris biauriu melu nužudė dukrą?

BORACHIJUS

Taip, aš!

LEONATAS

Meluoji tu. Štai šiedu vyrai,
Kurių tretysis sėbras jau pabėgo,
Visi drauge įvykdė šią niekšybę.
Už dukros mirtį ačiū, kunigaikščiai!
Prie savo žygių, atliktų taip šauniai,
Prijunkite ir šią geradarybę.

KLAUDIJUS

Aš nežinau, kaip jus ir beprašyti
Atleisti man, bet aš turiu kalbėti.
Paskirkite man, kokią norit, bausmę,
Aš atkentėsiu. Jums nusikaltau
Tiktai todėl, kad pats buvau apgautas.

DON PEDRAS

Prisiekiu, kad ir aš buvau apgautas.
Norėdamas prieš jį išpirkti kaltę,
Aš sutinku priimt bet kokią naštą,
Kurią jis man paskirtų.

LEONATAS

Negaliu
Jums įsakyt prikelti mano dukrą.
Tai būtų neįmanoma. Bet noriu,
Kad sužinotų bent visa Mesina,
Jog mirė nekalta. Ir jeigu meilė
Galėtų jus įkvėpti, tai prašau
Sukurt jai epitafiją, pernakt
Giedoti ją prie kapo, o rytoj
Ateiti pas mane. Nelemta buvo
Jums būti mano žentu, bet yra

Kita jums nuotaka. Tai mano brolio
Tikra duktė. Ji panaši į Herą
Kaip du vandens lašai. Ir ji paveldės
Kaip brolio, taip ir mano visą turtą.
Tai veskit ją, ir mano kerštas mirs.

KLAUDIJUS

Sinjore prakilnus! Taurumas jūsų
Man dėkingumo ašaras išspaudžia.
Su jūsų siūlymu aš sutinku,—
Paliepkit vargšui Klaudijui, ką norit.

LEONATAS

Tai lig rytojaus! Lauksiu abiejų!
Labanaktis! O šį nenaudėlį
Dabar nuvesime pas Margaritą,
Kuri, manau, su juo iš vieno veikė
Ir buvo jūsų brolio papirkta.

BORACHIJUS

Prisiekt galiu, ji nieko nežinojo
Ir net neįtarė, kuriuo tikslu
Kalbėjau aš su ja. Ji nekalta.
Kiek aš žinau, ji mergina dora.

SPANGUOLĖ

Be to, pone, nors tai, žinoma, nėra baltu ant juodo užrašyta, bet šitas regresantas, šitas vargšas kruminalinis, pavadino mane asilu. Aš nuolankiai prašau tai prisiminti, kai skirsite jam bausmę. Be to, sargybiniai girdėjo, kaip jie kalbėjo dar apie kažkokį Fasoną. Jie sako, kad jis vaikšto išsipustęs, toks su garbanom paausiuose ir skolinąsis dievo vardu pinigus, kuriuos išleidžiąs ir niekad negrąžinąs, todėl žmonės pasidarę kietaširdžiai ir nieko nebenorį skolinti dievo vardu. Teikitės, jūsų malonybe, gerai jį ištardyti šituo punktu.

LEONATAS

Dėkoju už rūpestį ir garbingas paslaugas.

SPANGUOLĖ

Jūsų malonybė kalba kaip dėkingiausias ir garbingiausias jaunuolis, ir aš už jus šlovinu dievą.

LEONATAS

Še tau už paslaugas!

SPANGUOLĖ

Viešpatie, palaimink geradėjus!

LEONATAS

Gali eiti. Aš perimu nuo tavęs tavo kalinį. Dėkoju tau.

SPANGUOLĖ

Aš palieku biaurų niekšą su jūsų malonybe ir nužemintai prašau jūsų malonybę pasitaisyti, kad būtų kitiems pavyzdys. Tesaugo dievas jūsų malonybę. Linkime jūsų malonybei viso gero. Dieve, duok jums sveikatos! Nužemintai leidžiu jums mus palikti, o jeigu malonus susitikimas vėl būtų geistinas, teapsaugo dievas. Eime, kaimyne.

Spanguolė, Krivulė ir Sargybiniai išeina.

LEONATAS

sargybai

Išveskit juos. Paklausiu Margaritą,
Iš kur ji šiuos nedorėlius pažįsta.
Taigi sudie, sinjorai! Lig rytojaus!

ANTONIJUS

Sudie, sinjorai! Lauksime rytoj!

DON PEDRAS

Ateisime tikrai.

KLAUDIJUS

O aš per naktį
Gedėsiu prie skaisčiosios Heros grabo.

Don Pedras ir Klaudijus išeina

II SCENA

Leonato sodas.
Įeina susitikdami Benediktas ir Margarita.

BENEDIKTAS

Mieloji panele Margarita, padarykite man paslaugą, padėkite kaip nors pasikalbėti su Beatriče.

MARGARITA

Ar parašysite už tai sonetą mano grožio garbei?

BENEDIKTAS

Parašysiu, pasiekdamas aukščiausią savo stiliaus pakopą, Margarita, kad joks vyras neprikops prie tavęs. Garbės žodis, tu esi to verta.

MARGARITA

Kad niekas prie manęs neprikoptų? Negi aš visą laiką turiu gyventi viršum laiptų kaip tarnaitė?

BENEDIKTAS

Tavo sąmojis kandus kaip medžioklinio šuns nasrai,— taip ir stveria.

MARGARITA

O jūsų — atšipęs kaip fechtuotojo rapyra; pataiko, bet nesužeidžia.

BENEDIKTAS

Tai vyrui deras sąmojis, Margarita. Jis nenori užgauti damos. Prašau jus, pašaukite Beatričę. Aš nugalėtas ir perleidžiu skydą.

MARGARITA

Perleiskite man savo kardą, o skydą aš ir pati turiu.

BENEDIKTAS

Jeigu norėsite pavartoti skydą, juo turėsite atmušinėti ietį, o mergaitėms tai pavojinga.

MARGARITA

Na, aš jums pašauksiu Beatričę. Ji, rodos, turi kojas.

BENEDIKTAS

Vadinasi, ji ateis.

Margarita išeina.
Benediktas dainuoja.

Meilės dievas Kupidonas,
Amžiais persekiojąs žmones,
Gali iš dangaus stebėtis,
Koks bejėgis aš...

Noriu pasakyti: poetas, o ne — įsimylėjėlis. Juk nei Leandras, tas garsusis plaukėjas, nei Troilas, kuris pirmasis pasitelkė sąvadautojus, nei visa eilė tų meilės riterių, kurių vardai sklandžiai ritasi lygiu baltųjų eilių keliu, taip nesikankino iš meilės, kaip aš, vargšas. Dievaži, nesiseka man su eilėmis. Kamavausi, kamavausi, — negaliu rasti rimų. „Mergelė — avelė" — kvailas rimas, „ragas" ir „nagas" — grubus rimas, „bailys" ir „kvailys" — tuščias rimas. Labai biaurios galūnės. Ne, aš negimiau po poetine žvaigžde ir nesugebu pirštis iškilmingais posakiais.

Įeina Beatričė

Mieloji Beatriče, nejaugi tu atėjai, mano kviečiama?

BEATRIČĖ

Taip, sinjore, ir išeisiu paliepta.

BENEDIKTAS

O, palauk iki...

BEATRIČĖ

Jūs jau pasakėte „iki", — tai likite sveikas. Bet prieš išeinant leiskite pasiteirauti to, ko atėjau, būtent sužinoti, kas įvyko tarp jūsų ir Klaudijaus.

BENEDIKTAS

Mes persimetėme vien piktais žodžiais. Todėl aš tave pabučiuosiu.

BEATRIČĖ

Žodžiai — vėjas, o pikti žodžiai — skersvėjis. Skersvėjis gi — nepakenčiamas, todėl aš pasitrauksiu nepabučiuota.

BENEDIKTAS

Tu būtinai iškreipi žodžių prasmę, tokia jau tavo sąmojo galybė. Bet aš tau atvirai pasakysiu: Klaudijus priėmė mano iššaukimą, ir mes greitai susitiksime, arba aš jį paskelbsiu bailiu. O dabar prašau pasakyti, už kurią ydą tu mane pamilai?

BEATRIČĖ

Už visas drauge, nes jos taip gudriai saugo jūsiškę blogio respubliką, kad visai neleidžia pasireikšti jokiai dorybei. O dėl kokių mano privalumų jūs susirgote meile man?

BENEDIKTAS

Susirgau meile! Puikiai pasakyta: tikrai sergu meile, nes myliu tave prieš savo valią.

BEATRIČĖ

Vadinasi, prieš savo širdį? Deja, vargšė širdis! Jeigu jūs jai priešinatės dėl manęs, tai aš jai priešinsiuos dėl jūsų. Aš niekada nemylėsiu to, kurio nekenčia mano draugas.

BENEDIKTAS

Mudu pernelyg protingi, kad galėtume ramiai kalbėti apie meilę.

BEATRIČĖ

Iš jūsų prisipažinimo nematyti: nė vienas protingas žmogus nesigiria savo protingumu.

BENEDIKTAS

Labai pasenęs priežodis, Beatriče. Tai buvo tais laikais, kada žmonės vienas kitam nepavydėjo. O mūsų laikais —

kas prieš mirdamas paminklo nepasistatys, tas bus prisimintas tik tol, kol varpai skambės ir našlė verks.

BEATRIČĖ

O ar ilgai tai trunka, kaip jūs manote?

BENEDIKTAS

Kam dar klausti! Nagi, viena valanda riksmo ir pusvalandis ašarų. Todėl išmintingam žmogui geriau pritinka, jeigu nekliudo jos didenybė Nerami Sąžinė, pačiam trimituoti apie savo dorybes. Aš taip ir darau. Na, bet užteks man girti save, nors — užtikrinu jus — pilnai esu to vertas. O dabar pasakykite man, kaip gyvuoja jūsų pusseserė?

BEATRIČĖ

Labai blogai.

BENEDIKTAS

O jūs?

BEATRIČĖ

Taip pat labai blogai.

BENEDIKTAS

Melskitės dievui, mylėkite mane ir stenkitės pasitaisyti, o tuo tarpu likite sveika, nes čia kažkas atskuba.

Įeina Ursula

URSULA

Sinjora, skubėkite pas dėdę. Visuose namuose toks sujudimas! Paaiškėjo, kad Hera nekaltai apšmeižta, kunigaikštis ir Klaudijus biauriai apgauti, o Don Chuanas, viso to kaltininkas, pabėgo. Eime greičiau!

BEATRIČĖ

Benediktui

Gal norite eiti drauge, sinjore, išgirsti šių naujienų?

BENEDIKTAS

Noriu gyventi tavo širdyje, mirti ant tavo kelių, būti palaidotas tavo akių gelmėje, o už viską labiau noriu eiti su tavimi pas tavo dėdę.

Išeina

III SCENA

Bažnyčioje.
Įeina Don Pedras, Klaudijus ir palydovai su muzika ir žvakėmis.

KLAUDIJUS

Ar šičia Leonato mauzoliejus?

VIENAS PALYDOVAS

Taip, maloningas pone.

KLAUDIJUS

Skaito iš pergamento

Piktų liežuvių apkalbėta,
Čia ilsis Hera nekalta.
Mirtis, skaistybės sužavėta,
Ją apgaubė skraiste šventa.
Kas jaunas numirė skriaudoj,
Gyvens per amžius pagarboj.

Prisega pergamentą

Prie šito kapo čia kabok
Ir už mane ją apraudok.

Dabar sugrokit gedulingą giesmę!

Giesmė

Nakties dievaite, žvelk į mus,
Skaisčios mergelės skriaudikus,
Maldaujame čia verkdami,
Aplink jos grabą eidami.

Padėk vidurnaktį raudot,
Dejuot, su ašarom giedot
Graudžiai, graudžiai!
Ak, atsiverkite, grabai,
Pakilkite, vėlių pulkai,
Graudžiai, graudžiai!

KLAUDIJUS

Ramybė tavo palaikams,
Man gedulas visiems laikams.

DON PEDRAS

Gesinkite žvakes. Aušra jau švinta,
Vilkai į girią traukia, o rytuos
Saulėtekiai raudoni skaisčiai plinta,
Danguj greit Febo ratai sušvytuos.
Dėkoju jums. Dabar palikit mus.

KLAUDIJUS

Tai labo ryto! Eikit į namus.

DON PEDRAS

Dabar, numetę gedulą į šalį,
Pas Leonatą turime skubėti.

KLAUDIJUS

Skirk, Himenėjau, laimingesnę dalią,
Nei ta, kurią čia teko mums gedėti.

Išeina

IV SCENA

Kambarys Leonato rūmuose.
Įeina Leonatas, Antonijus, Benedik-tas, Beatričė, Ursula, Vienuolis ir Hera.

VIENUOLIS

Ar nesakiau, kad Hera nekalta?

LEONATAS

Kaip lygiai nekalti ir kunigaikštis,
Ir Klaudijus, nes buvo suklaidinti,
O Margarita čia ne be kaltės,
Nors, kaip parodė tardymo eiga,
Prieš savo norą buvo suvedžiota.

ANTONIJUS

Džiaugiuosi, kad laimingai viskas baigės.

BENEDIKTAS

Taip pat ir aš, nes priverstas buvau
Į dvikovą net Klaudijų iškviesti.

LEONATAS

O tu, dukrele, ženk dabar su draugėm
Į savo kambarius. Kai mes pašauksim,
Ateikite su kaukėm. Kunigaikštis
Ir Klaudijus tuoj pat čia pasirodys.

Damos išeina

LEONATAS

Antonijui

O tu, brolau, žinai, kas reiks daryti.
Tu būsi brolio dukteriai už tėvą
Ir perduosi ją Klaudijui kaip savo.

ANTONIJUS

Aš tai atliksiu visiškai rimtai.

BENEDIKTAS

Vienuoli, teks man jus prašyt, matau,
Mažytės paslaugos.

VIENUOLIS

Kokios, sinjore?

BENEDIKTAS

Surišti laimei ar pajungt nelaimei.

Leonatui

Sinjore Leonatai, Beatričė
Meiliu žvilgsniu mane apdovanojo.

LEONATAS

Tur būt, paskolino akis jai Hera.

BENEDIKTAS

Ir aš jai atsakiau meiliu žvilgsniu.

LEONATAS

Man rodosi, kad gavote tą žvilgsnį
Iš Klaudijaus, manęs ir kunigaikščio.
Tai ko jūs norite?

BENEDIKTAS

Šie jūsų žodžiai
Atrodo kiek mįslingi, bet aš noriu,
Kad taurūs jūsų norai nesikirstų
Su mūsų norais ir kad šiandien mus
Jungtuvių amžini ryšiai sujungtų.
Vienuoli, jūsų paslaugos prašysiu!

LEONATAS

Aš jus paremsiu širdimi visa.

VIENUOLIS

O aš — prašyta paslauga. Aure
Ateina Klaudijus ir kunigaikštis.

Įeina Don Pedras ir Klaudijus su palydovais

DON PEDRAS

Čia esantiems sinjorams labas rytas!

LEONATAS

Sveiks, kunigaikšti! Sveikas, Klaudijau!
Mes jūsų paslaugoms. Ar jūs ir šiandien
Sutinkat mano brolio dukrą vesti?

KLAUDIJUS

Taip! Taip, nors ji ir etiopė būtų.

LEONATAS

Pakviesk ją, broli! Kunigas čia pat.

Antonijus išeina

DON PEDRAS

O, labas rytas, Benediktai! Kas tau,
Kad tavo veidą tartum žiemą niaukia
Audra ir pūgos, darganos ir miglos?

KLAUDIJUS

Man rodos, jis galvoja apie jungą,
Kuris pajungia net laukinį jautį.
Nenusimink! Ragus tau paauksuosim.
Visa Europa džiaugsis, kaip tada,
Kai ją mylėjo, jaučiu pasivertęs,
Galingas Dzeusas su visa aistra.

BENEDIKTAS

Ir jaučiu tapęs, Dzeusas liko išnašus.
Prie tavo tėvo karvės panašus
Raguotis glaustės, ir jai veršis gimė, —
Jis primena man tavąjį bliovimą.

Grįžta Antonijus ir damos su kaukėmis

KLAUDIJUS

Į sąmojį vėliau tau atsikirsiu.
Kuri dama priklauso man paimti?

ANTONIJUS

Štai šitą imkite iš mano rankų.

KLAUDIJUS

Tai mano ji? Gal leisite, brangioji,
Be kaukės jūsų veidą pamatyti?

LEONATAS

Negalima. Pirma prisiekti turit
Vienuolio akyse, kad vesit ją.

KLAUDIJUS

Tai duokit prie vienuolio savo ranką
Aš jūsų vyras, jeigu patinku.

HERA

Nusiima kaukę

Jei aš gyva, tai jums pirma žmona,
Jei mylite, jūs pirmas mano vyras.

KLAUDIJUS

Antroji Hera?

HERA

Visiškai teisingai.
Anoji mirė biauriai apšmeižta,
O aš gyva, skaisti ir nekalta.

DON PEDRAS

Čia Hera ta, kuri numirus buvo.

LEONATAS

Ji buvo mirus, kol gyveno šmeižtas.

VIENUOLIS

Kai tik atliksim apeigas šventas,
Aš jums visiems paaiškinsiu plačiau,
Kaip Hera numirė ir prisikėlė,
Tuo tarpu tai laikykit stebuklu,
Ir einam į koplyčią.

BENEDIKTAS

Mielas tėve!
Kuri čia Beatričė?

BEATRIČĖ

Nusiima kaukę

Aš — už ją.
Ko norite?

BENEDIKTAS

Ar mylite mane?

BEATRIČĖ

Na taip! Bet ne daugiau, kiek leidžia protas.

BENEDIKTAS

Tai dėdė, Klaudijus ir kunigaikštis
Čia buvo apgauti, nes jie prisiekė,
Kad mylite daugiau.

BEATRIČĖ

O jūs ar mylit?

BENEDIKTAS

Na taip! Bet ne daugiau, kiek leidžia protas.

BEATRIČĖ

Tai Hera, Margarita ir Ursula
Didžiai apgautos buvo: jos prisiekė,
Kad mylite mane kur kas daugiau.

BENEDIKTAS

Jie man prisiekė — sergat dėl manęs!

BEATRIČĖ

O jos prisiekė — mirštat dėl manęs!

BENEDIKTAS

Tai netiesa. O jūs manęs nemylit?

BEATRIČĖ

Gal myliu kiek, bet tik iš draugiškumo.

LEONATAS

Tai netiesa. Tu myli Benediktą.

KLAUDIJUS

Galiu prisiekt: jis myli ją be galo.
Štai čia įrodymas: sonetas paikas,
Iš meilės parašytas josios garbei.

HERA

O štai ir kitas. Jos ranka rašytas,—
Iš jos kišenės jį pavogt pavyko.
Čia ji prisiekia meilę Benediktui.

BENEDIKTAS

O stebuklas! Mūsų pačių rankos byloja prieš mūsų širdis. Taip, aš vesiu tave, bet prisiekiu dienos šviesa, vesiu tik iš pasigailėjimo.

BEATRIČĖ

Aš jums nepriešta rauju, bet prisiekiu saulės šviesa, kad nusileidžiu tik primygtinai įtikinėjama, idant išgelbėčiau jūsų gyvybę. Juk man sakė, kad jūs iš meilės susirgote džiova.

BENEDIKTAS

Nutilk! Užčiaupsiu tau burną.

Bučiuoja ją.

DON PEDRAS

Kaip gyvuoji, Benediktai, vedęs vyre?

BENEDIKTAS

Žinote, pasakysiu, kunigaikšti: visa pašaipūnų kolegija neprivers manęs atsisakyti, ką nusprendžiau. Manote, išsigąsiu epigramos ar satyros? Ne. Jeigu sąmojis suteptų žmogų, tai mes visi vaikščiotume purvini. Žodžiu: jeigu nutariau vesti, tai ir vesiu, nors visas pasaulis prieštaraus. Tai nesišaipykite iš manęs, kad anksčiau kalbėjau prieš vedybas. Žmogus nepastovus, štai ir viskas. O tave, Klaudijau, norėjau apkulti, bet dabar, kaip matau, būsime giminės, tai gyvuok sveikas neprikultas ir mylėk mano svainę.

KLAUDIJUS

O aš maniau, kad tu atsisakysi Beatričės. Tada būčiau nusukęs tau sprandą už tokį dvigubą žaidimą. O dabar, be abejo, tu tęsi šį dvigubą žaidimą, jeigu tik mano svainė gerai nepaims tavęs į nagą.

BENEDIKTAS

Gerai, gerai, dabar mes draugai. Kol dar nevedę, verčiau pašokime, kad ataušty mūsų pačių širdys ir suskambėtų mūsų žmonų kulnys.

LEONATAS

Pašoksite po vestuvių.

BENEDIKTAS

Ne, prieš vestuves! Drožkite, muzikantai! O jūs, kunigaikšti, nuliūdęs: veskite žmoną. Nėra garbingesnio ramento už tą, kuris apkaustytas ragais.

Įeina pasiuntinys

PASIUNTINYS

Pabėgęs jūsų brolis, kunigaikšti,
Sugautas jau. Tą niekšą Don Chuaną
Sargyba atgabeno į Mesiną.

BENEDIKTAS

Pamirškime jį lig rytojaus. Tada bent sugalvosiu jam gerą bausmę. Drožkite, muzikantai!

Šokiai. Visi išeina.